

ČESKO: 20 LET V EVROPSKÉ UNII

**ČESKÝ
STATISTICKÝ
ÚŘAD**

© Český statistický úřad, 2024

ISBN 978-80-250-3464-4 (brožováno)

978-80-250-3465-1 (pdf)

ČESKO: 20 LET
V EVROPSKÉ UNII

Zdroje dat a délka časových řad:

V publikaci byla použita zejména data ČSÚ a Eurostatu. Uváděné údaje jsou aktuální k 15. březnu 2024.

Pokud byly k dispozici, jsou za období let 2004 až 2023.

Marek Rojíček
předseda
Českého statistického úřadu

Milé čtenářky, milí čtenáři,

v květnu letošního roku uplyne 20 let od vstupu Česka do Evropské unie.

Vstup do EU přinesl rychlé změny přímo spojené se zásadami společného trhu, tedy volným pohybem zboží, osob a kapitálu. Vstupem započala etapa silného hospodářského růstu taženého exportními odvětvími. Propojení se zahraničím bylo umocněno i významným přílivem přímých zahraničních investic. Česká ekonomika vstupem do EU získala svou současnou podobu – mimořádně silné zastoupení průmyslu a pozici dodavatele pro obchodní partnery v západní části Unie, zejména v Německu.

Členství v Evropské unii je spojeno také se změnami v různých společenských oblastech. Poskytuje větší možnosti cestování, studia i pracovní příležitosti v dalších členských zemích. Dochází k transformaci v oblasti energetiky, je kladen větší důraz na ochranu životního prostředí i rozvoj vědy, výzkumu a dalších oblastí, na něž se soustředí společná evropská politika. Na pozadí posledních dvaceti let probíhaly také demografické změny, které dopadají na způsob života obyvatel a do budoucna představují výzvy, jež bude řešit nejen Česko.

Publikace, kterou držíte v ruce, v kompaktní a graficky zajímavé podobě shrnuje společenský i ekonomický vývoj Česka v posledních dvou dekadách a poskytuje také obrázek o pozici naší země v rámci Evropské unie.

Přeji příjemné čtení.

Česká republika v rámci EU

Rozšiřování Evropské unie

1952 zakládající členové*

1973 první rozšíření**

1981 druhé rozšíření

1986 třetí rozšíření

1995 čtvrté rozšíření

2004 páté rozšíření

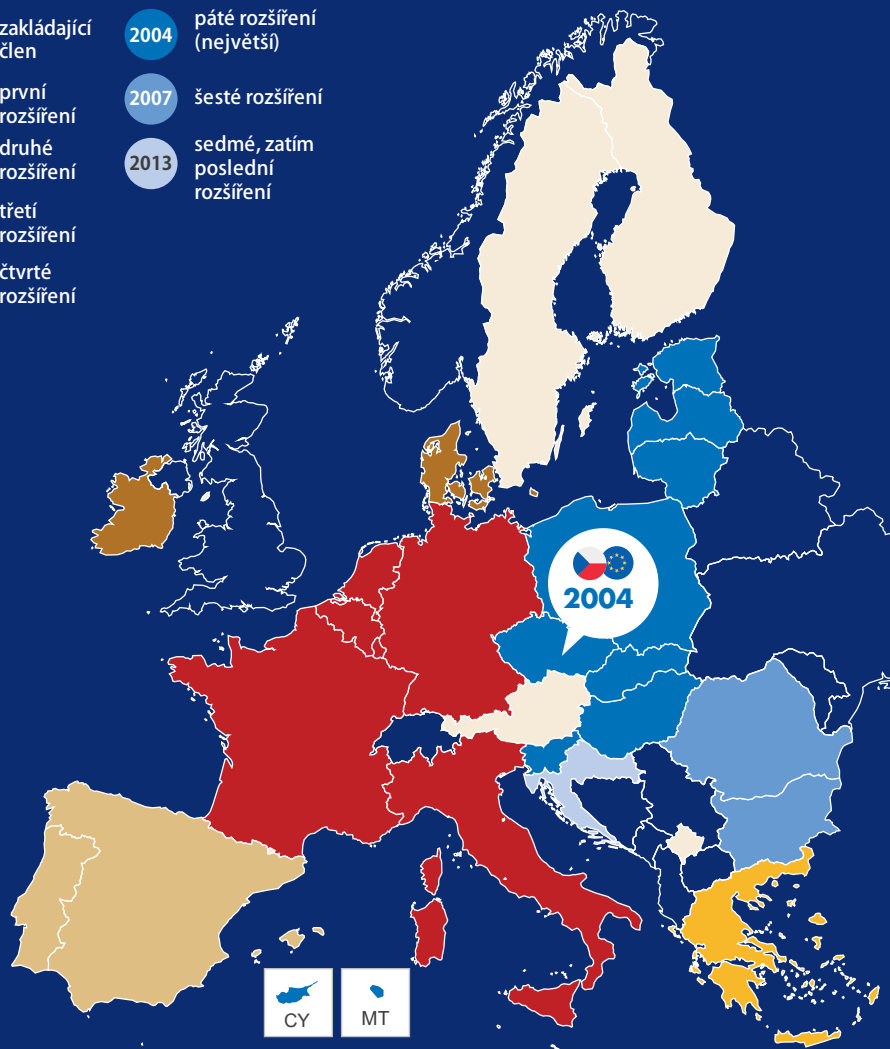
2007 šesté rozšíření

2013 sedmé rozšíření

- 1952 zakládající člen
- 1973 první rozšíření
- 1981 druhé rozšíření
- 1986 třetí rozšíření
- 1995 čtvrté rozšíření
- 2004 páté rozšíření (největší)
- 2007 šesté rozšíření
- 2013 sedmé, zatím poslední rozšíření

*Jde o zakládající členy Evropského sdružení uhlí a oceli – předchůdce současné EU. Východní část Německa byla integrována až sjednocením západního a východního Německa v roce 1990.

**Od roku 2020 není Velká Británie členem EU.

Postavení České republiky v rámci Evropské unie¹⁾ (podíl na EU v %)

rozloha státu	1,9
počet obyvatel	2,4
HDP (běžné ceny)	1,8
obyvatelstvo ve věku pod 15 let	2,6
obyvatelstvo ve věku 65 a více let	2,3
obyvatelé s cizím státním občanstvím	2,1
držitelé statusu dočasné ochrany	8,9
studenti na terciárním stupni vzdělávání	1,8
počet učitelů a akademických pracovníků v terciárním stupni vzdělávání	1,3
vývoz zboží do členských států EU	4,4
vývoz zboží mimo členské státy EU	1,6
investice (běžné ceny)	2,2
spotřeba vládních institucí (běžné ceny)	1,7
dluh vládního sektoru (v eurech)	0,9
sklizeň obilovin	3,0
zahraniční hosté ze zemí mimo EU ubytovaní v hromadných ubytovacích zařízeních	2,0
celková zaměstnanost	2,5
celková zaměstnanost v průmyslu	4,5
zaměstnanost v high-tech odvětvích	2,8
výzkumní pracovníci (po přepočtu na plné úvazky)	2,4
osoby pracující na zkrácený úvazek	0,9
dlouhodobě nezaměstnaní (nad 1 rok)	0,8
celk. emise skleníkových plynů (v ekvivalentu Co ₂)	3,0
výdaje vládního sektoru na ochranu životního prostředí	1,8
produkce podnikového odpadu	1,7
produkce komunálního odpadu	2,5
rozloha chráněných úz. pro biodiverzitu ²⁾	1,5

¹⁾ Ukazatele se v závislosti na dostupnosti vztahují převážně k letům 2022 a 2023. Část k rokům 2020 a 2021.

²⁾ Zahrnuje suchozemská území zařazená do evropského systému NATURA 2000.

Věděli jste, že Česko v rámci Evropské unie mělo...?

2,6 %
nejnižší míru nezaměstnanosti (2023)

88,6 %
nejvyšší míru zaměstnanosti mužů (2022)

27,9 %
nejvyšší podíl lidí pracujících v průmyslu (2022)

10,2 %
nejnižší podíl osob ohrožených příjmovou chudobou (2022)

34,4
nejvyšší počet ukrajinských držitelů statusu dočasné ochrany na 1 000 obyvatel (prosinec 2023)

81,6 %
nejvyšší podíl exportu zboží do zemí EU na celkové hodnotě exportu (2022)

120,7 km
nejhustší síť železnic (na 1 000 km²)

64,2 %
nejvyšší podíl osob s dokončeným středoškolským vzděláním (2022)

30,5 %
nejvyšší podíl tržeb z elektronických prodejů (2023)

01

OBYVATELSTVO

K růstu populace Česka přispívala především zahraniční migrace	12
Pandemie covidu-19 narušila ustálené trendy demografického vývoje jen krátkodobě	14
Cizinci tvoří již desetinu obyvatelstva Česka	16
Nejvíce remitencí plyne do Česka z Německa	18
Růst počtu domácností jednotlivců ovlivnila zejména sílicí populace seniorů	20
Podíl lidí s terciárním vzděláním zůstává i mezi mladými pod průměrem EU	22

02

EKONOMIKA

Podíl Česka na HDP Evropské unie rostl	26
Konvergence Česka v posledních letech zpomalila	28
Regionální disparity u příjmů domácností se mírně snížily	30
Velkou část podniků v Česku ovládají zahraniční vlastníci	32
Země EU jsou hlavním cílem vývozu z Česka	34
U většiny zemědělských produktů zůstává Česko čistým dovozcem	36
Česko stále patří k nejprůmyslovějším ekonomikám v EU	38
Nejvíce se rozvíjely informační a komunikační činnosti	40
Role investic do duševního vlastnictví dlouhodobě sílí	42
Bydlení a energie tvoří více než čtvrtinu spotřeby domácností v Česku	44
Podíl dluhu vládních institucí na HDP Česka dlouhodobě patří mezi nejnižší v Unii	46
Více než polovina nárůstu spotřebitelských cen v Česku spadá do období let 2019–2023	48
Produktivita práce i výše mezd v Česku pozvolna konvergovaly k EU	50
Pandemie covidu-19 urychlila nárůst některých forem flexibilních úvazků	52

03

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A ROZVOJ

V roce 2020 zrychlil pokles produkce skleníkových plynů	56
Podíl obnovitelných zdrojů na spotřebě elektřiny v Česku roste	58
Tři čtvrtiny výdajů na ochranu životního prostředí směřují na nakládání s odpady a odpadními vodami	60
České podniky měly v roce 2022 nejvyšší podíl tržeb z elektronických prodejů v EU	62
High-tech sektor v Česku tvoří ze tří čtvrtin ICT služby	64
Zahraniční zdroje financování VaV nejvíce směřují do vysokých škol	66

01

OBYVATELSTVO

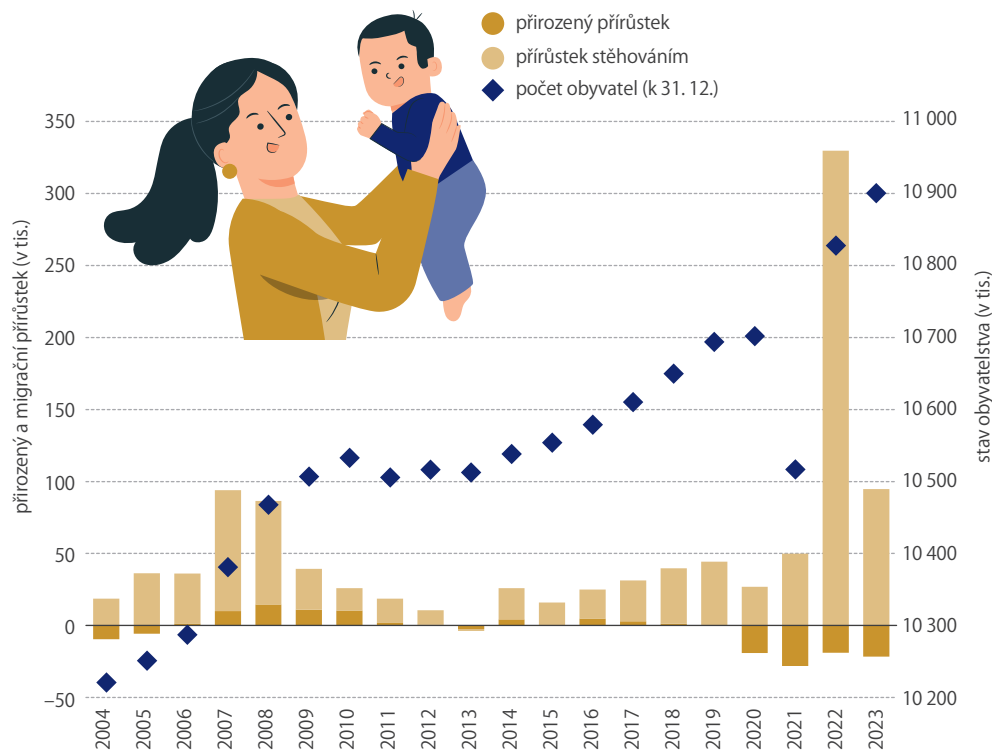
K růstu populace Česka přispívala především zahraniční migrace

Svižný růst počtu obyvatel Česka v prvních letech po vstupu do EU souvisel se silící imigrací z východoevropských zemí i rostoucím počtem narozených dětí. Celkový populační růst se zastavil po roce 2010, kdy tuzemskou ekonomiku svírala nejdelší recese v novodobé historii, což vedlo k utlumení zahraniční migrace. Ve druhé polovině minulé dekády vyplněné konjunkturou opět sílila domácí poptávka po levnější pracovní síle ze zahraničí. V letech 2020 a 2021 populační bilanci negativně ovlivnila pandemie covidu-19. Následně se sice počet zemřelých vrátil do normálu, došlo však k poklesu porodnosti. Tento nepříznivý vývoj byl plně kompenzován příchodem uprchlíků z Ukrajiny; v přepočtu na obyvatele jich Česko přijalo nejvíce ze států Unie. Na konci roku 2023 žilo v Česku již 10,9 mil. obyvatel, což bylo nejvíce po roce 1944.

o **6,7 %**
se zvýšil počet
obyvatel Česka
za období let
2004 až 2023.

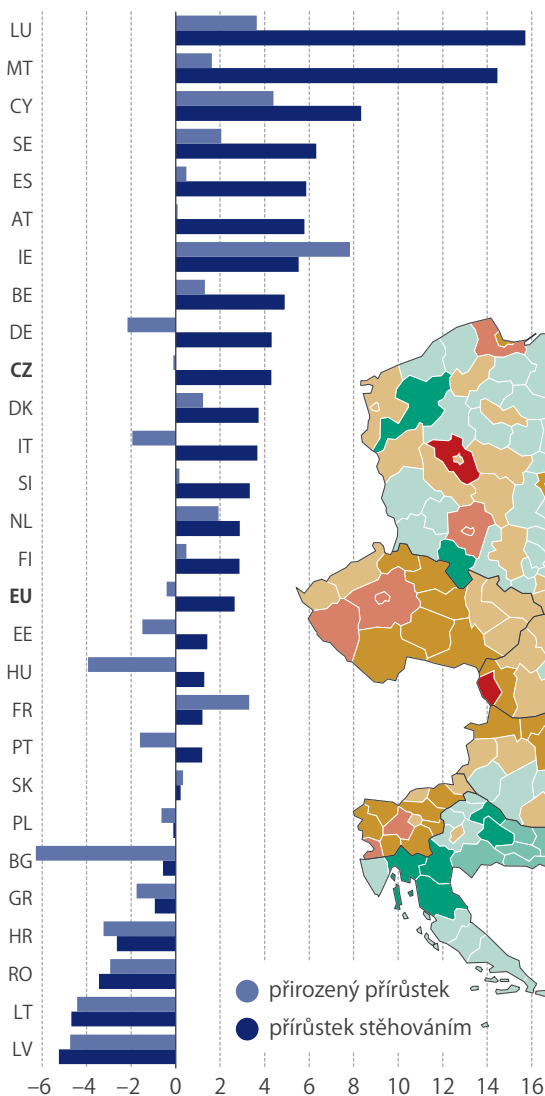
Přirozený a migrační přírůstek obyvatel a celkový stav obyvatel ČR¹⁾ (v tis.)

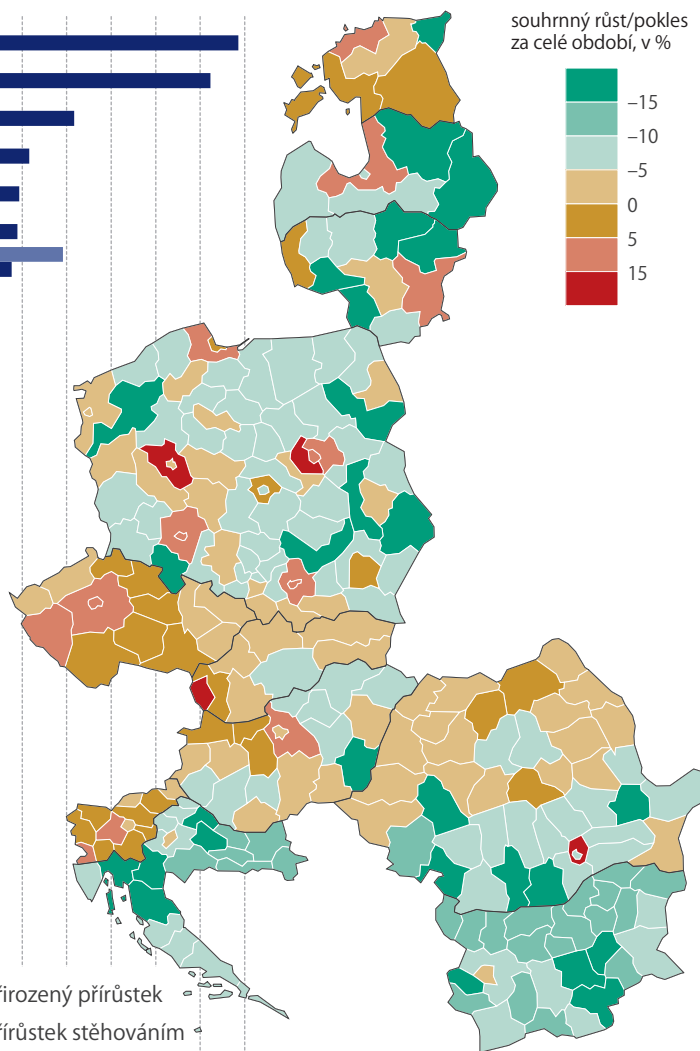
¹⁾ Meziroční pokles stavu obyvatel v letech 2011 a 2021 souvisí s promítnutím výsledků sčítání lidu, domů a bytů.

Vývoj počtu obyvatel ve státech a regionech EU

Přírůstek obyvatel přirozenou měnou a stěhováním ve státech EU (roční průměr za období let 2004–2022, na tis. obyvatel)

Vývoj počtu obyvatel v období let 2014–2022 v regionech novějších členských zemí EU¹⁾

Růst počtu obyvatel ve státech EU
(úhrn za období let 2004 až 2022, v %)

Lucembursko
45,2

Česko
6,0

EU
3,7

Lotyšsko
-17,3

¹⁾ Nejsou uvedeny velmi malé státy (Malta, Kypr).

Pandemie covidu-19 narušila ustálené trendy demografického vývoje jen krátkodobě

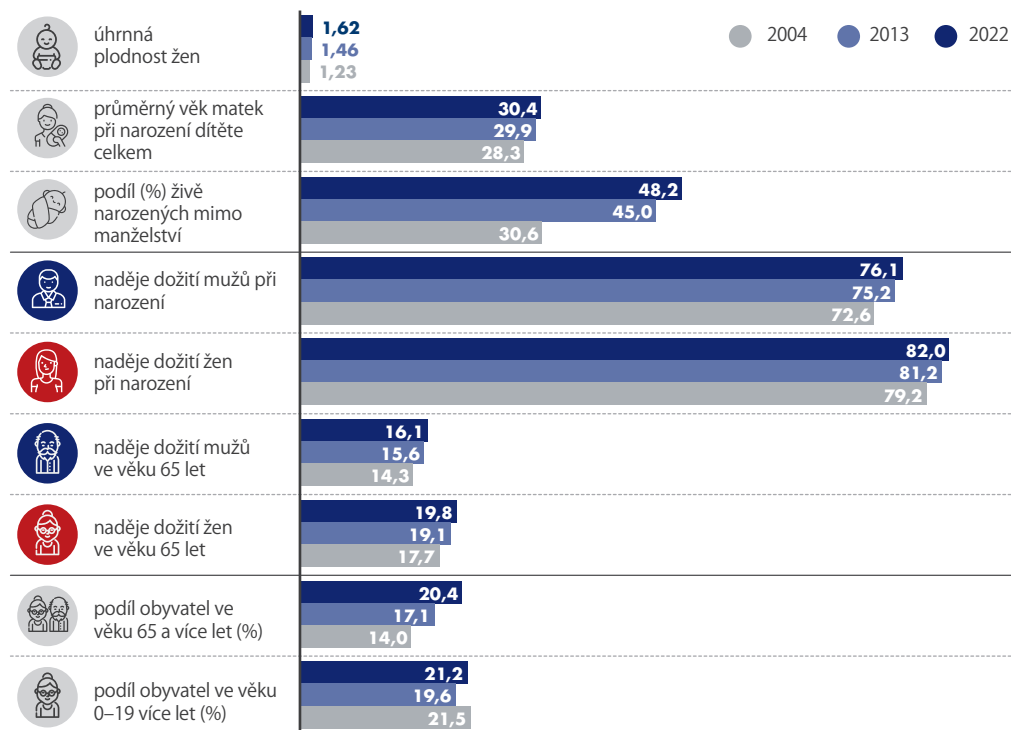
Po vstupu Česka do EU pokračovaly mnohé trendy demografického vývoje z 90. let, např. snižování úmrtnosti i potratovosti. Naopak pokles plodnosti žen se zastavil. Úhrnná plodnost od roku 2015 převyšovala úroveň v EU a v roce 2021 kulminovala na výši 1,83 dětí na jednu ženu. Růst průměrného věku matek při narození dítěte po roce 2010 výrazně zpomalil. Pandemie covidu-19 krátkodobě poznamenala demografický vývoj zejména nárůstem úmrtnosti a hlubším poklesem sňatečnosti. Střední délka života v Česku se mezi lety 2019 a 2021 snížila u žen o 1,6 roku, u mužů o 2,2 roku – tedy až na úroveň roku 2009. Nejvyšší předpandemické úrovně dosáhla teprve v roce 2023, kdy se přiblížila 77 rokům u mužů a 83 rokům u žen. I tak stále za průměrem EU mírně zaostávala.

o **3,2**
roku

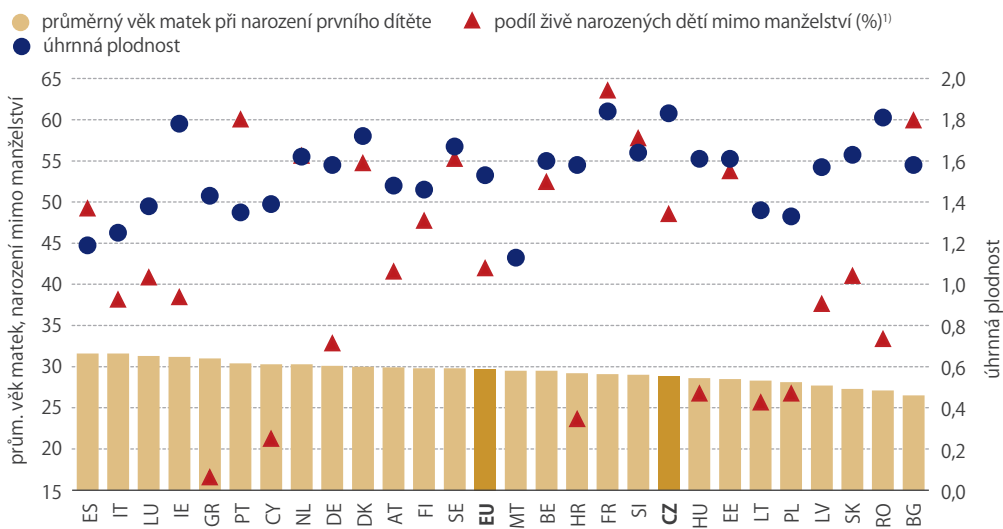
se zvýšila střední
délka života v ČR
mezi lety 2004
a 2022.

● Vybrané ukazatele plodnosti a úmrtnosti a věkového složení v ČR v letech 2004, 2013 a 2022

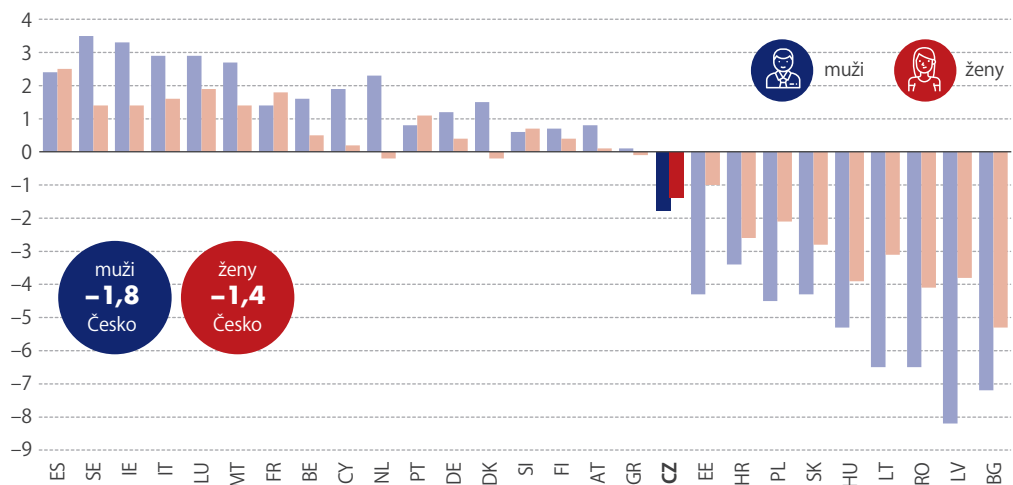
Úhrnná plodnost žen a průměrný věk matek při narození prvního dítěte ve státech EU v roce 2021¹⁾

¹⁾ EU a Švédsko: údaje z roku 2020, Irsko, Estonsko a Kypr: z roku 2019, Belgie: z roku 2018. Údaje za Maltu nebyly k dispozici.

Střední délka života mužů a žen: rozdíl od průměrné délky za muže i ženy v EU v roce 2022¹⁾ (v letech)

¹⁾ za Německo a Irsko údaje z roku 2021

Střední délka života, celkem v roce 2022 (v letech)

Španělsko **83,2**

EU **80,7**

Česko **79,1**

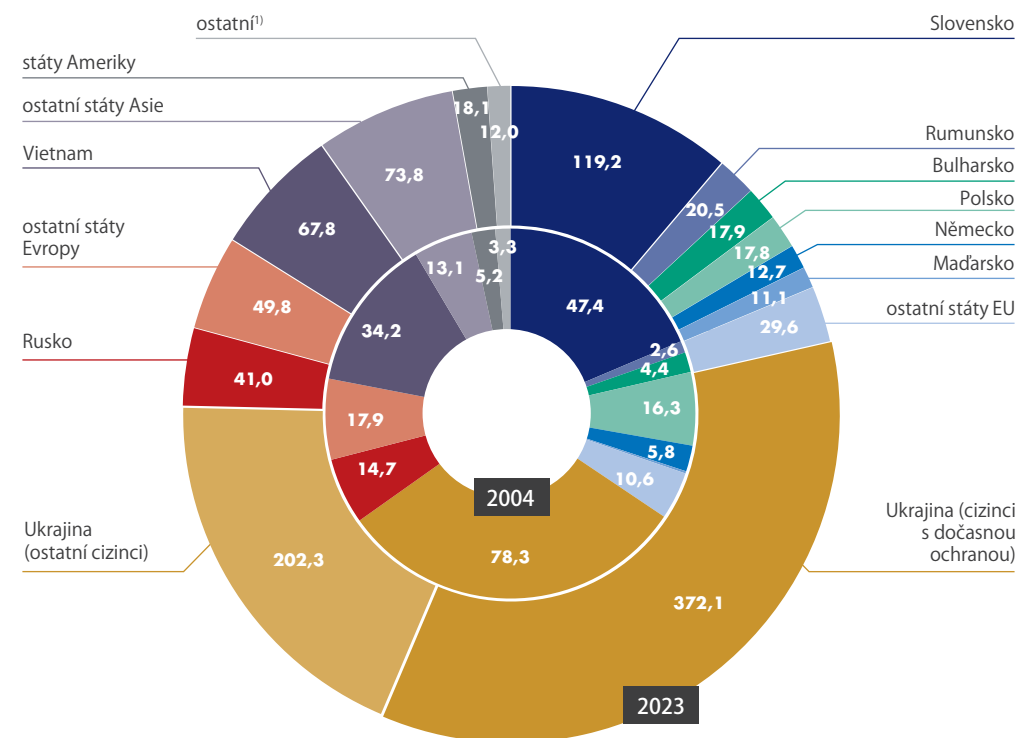
Bulharsko **74,3**

Cizinci tvoří již desetinu obyvatelstva Česka

Volný pohyb osob v Unii zintenzivnil migrační toky za prací či studiem. Česko se stávalo atraktivnější i pro pracovní migranty z tzv. třetích zemí. Počet cizinců svižně rostl již mezi lety 2004 a 2008, následně se udržoval mírně pod hranicí 0,5 mil. Jeho růst začal opět zrychlovat za konjunktury po roce 2015, příliv migrantů nepřerušila ani pandemie covidu-19. I tak ale Česko stále patřilo v rámci EU k zemím s nižším podílem cizinců. Propuknutí války na Ukrajině spustilo silnou uprchlickou vlnu, která změnila do té doby v Česku převažující model pracovním motivované imigrace s převahou mužů. Počet cizinců se v Česku mezi lety 2021 a 2023 zvýšil téměř o dvě třetiny. I díky nízké nezaměstnanosti se vysoký podíl přistěhovalých integruje na trh práce a přispívá i ke zmírnění tempa demografického stárnutí v Česku.

Cizinci v ČR podle státního občanství (v tis., k 31. 12.)

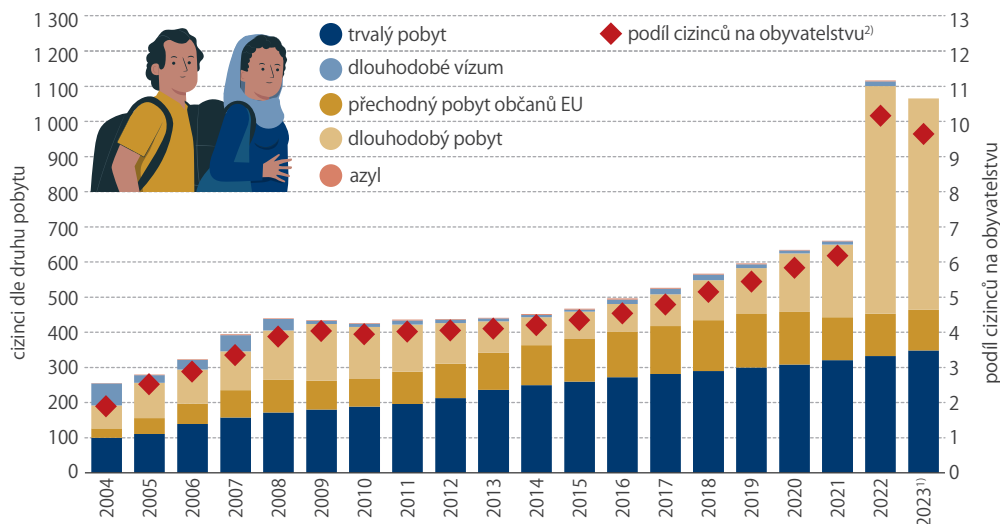

¹⁾ Afrika, Austrálie a Oceánie, osoby bez státního občanství, nezjištěno.

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie v ČR

32,8 %
ze všech cizinců
mělo na konci
roku 2023
v Česku trvalý
pobyt.

Cizinci v ČR podle druhu pobytu (v tis.) a podíl cizinců na obyvatelstvu (v %, k 31.12.)

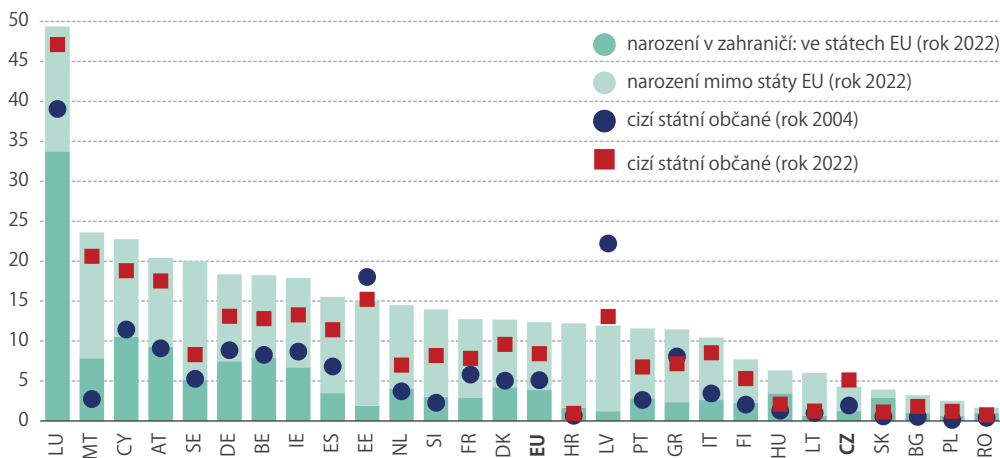

¹⁾ Za rok 2023: předběžné údaje, v kategorii dlouhodobý pobyt zahrnuty i azyly a dlouhodobá víza.

²⁾ pouze cizinci s pobytem nad 12 měsíců

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie v ČR

Cizinci podle státního občanství a místa narození ve státech EU¹⁾ (v % celkové populace, k 1. 1.)

¹⁾ Místo údaje o občanství za rok 2004 uvedeny: Estonsko a Portugalsko (data za rok 2006), Francie (2007), Bulharsko (2008), Rumunsko (2012) a Chorvatsko (2013). Místo údaje o občanství za rok 2022 u Rumunska uveden rok 2021.

Podíl narozených v zahraničí mezi obyvateli ve věku 15–64 let ve státech EU (v %, stav k 1.1. 2022)

Lucembursko
57,7

EU
14,9

Česko
6,2

Rumunsko
0,9

Nejvíce remitencí do Česka plyne z Německa

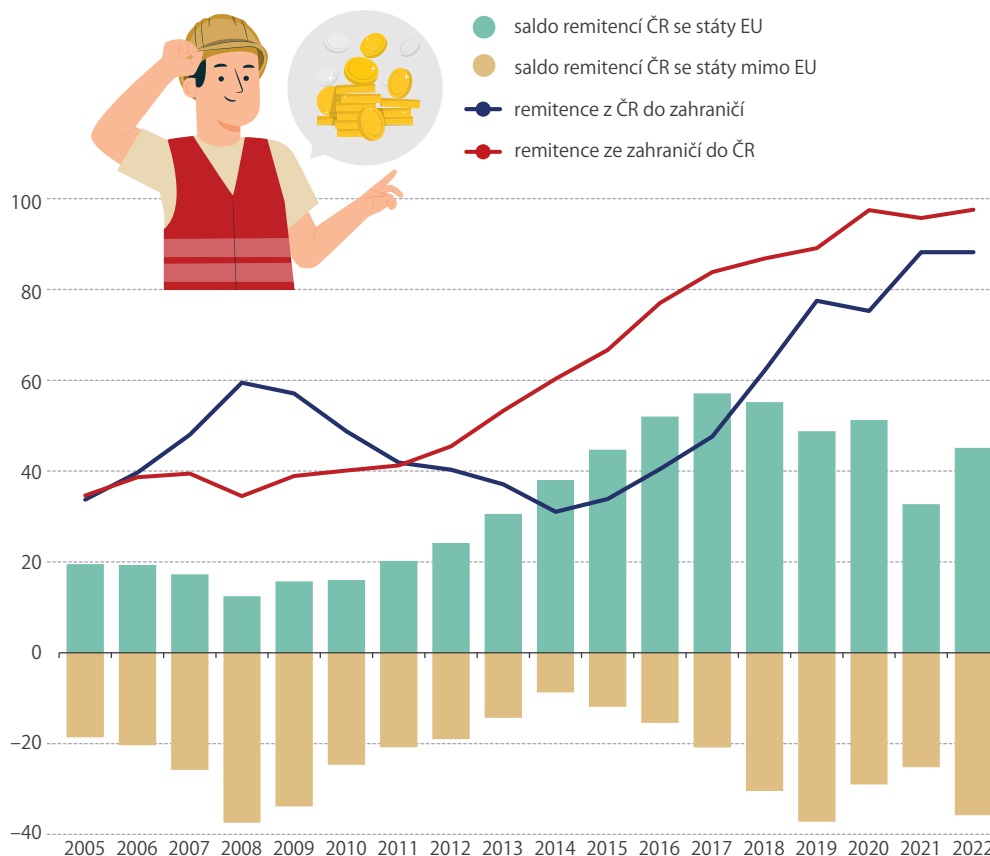
Remittance představují odhady peněžních převodů, které posílají do svých domácích ekonomik pracovníci ze zahraničí. Česko je od roku 2011 jejich čistým příjemcem. Peníze v Evropě zpravidla plynou od západu na východ a remittance jsou tak obecně významnější součástí ekonomiky pro země východní části EU. Z hlediska podílu salda remitencí na HDP nicméně Česko patří mezi novějšími členskými zeměmi k podprůměru. Polovinu remitencí do Česka tvoří platby lidí pracujících v Německu a výrazné jsou rovněž toky z Rakouska a Velké Británie. Z Česka naopak posílají domů remittance zejména Ukrajinci a Slováci.

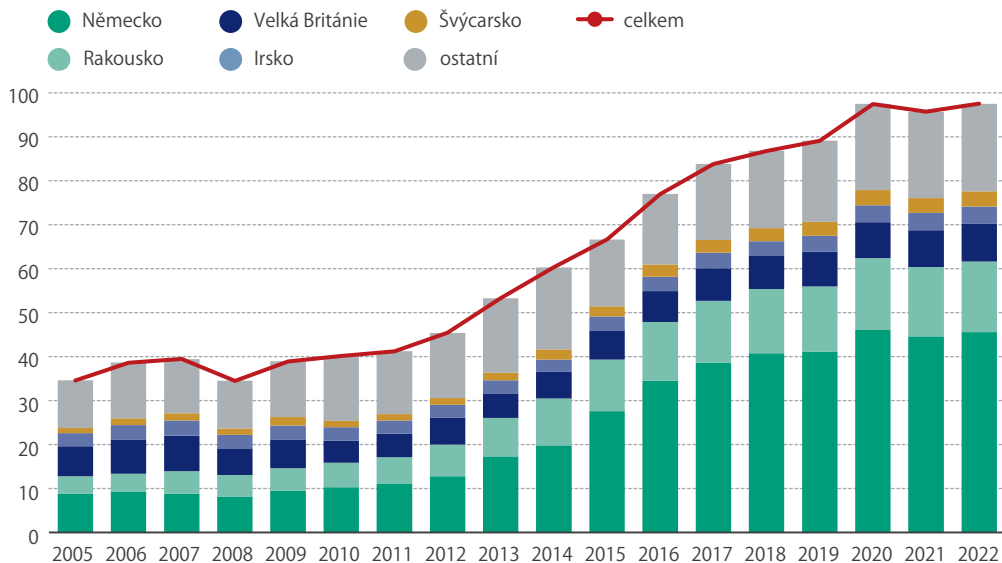
**+45,1
mld. Kč**

saldo remitencí
ČR s ostatními
státy EU v roce
2022.

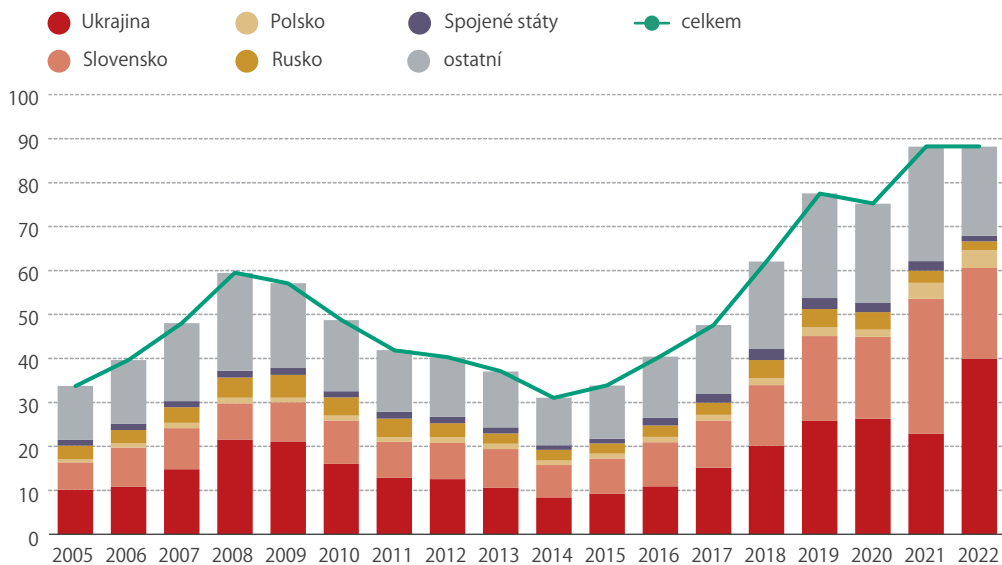
Remittance plynoucí z a do ČR a saldo remitencí ČR s vybranými státy (v mld. korun)

Remittance flows into the Czech Republic (in billion CZK)

Remittance flows from the Czech Republic to abroad (in billion CZK)

Saldo remitencí (kumulace za období let 2019 až 2022, v % HDP)

Chorvatsko **5,0**

Česko **0,2**

EU **-0,1**

Malta **-2,6**

¹⁾ remitence za Dánsko, Lucembursko a Německo nebyly zveřejněny

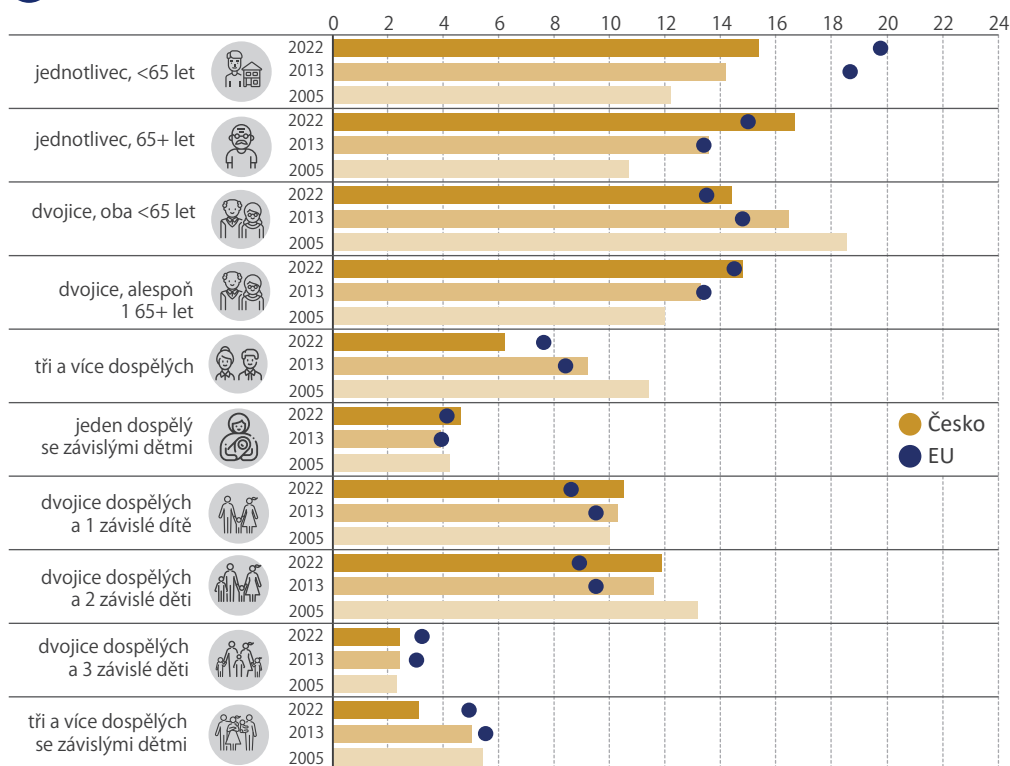
Růst počtu domácností jednotlivců ovlivnila zejména sílí populace seniorů

Mezi lety 2004 a 2022 se v tuzemsku, podobně jako v EU, věkový medián obyvatel zvýšil o více než 5 let, a to na bezmála 44 let. Zastoupení obyvatel ve věku 65 a více let bylo v Česku stále mírně pod úrovní Unie, relativní nárůst váhy seniorské populace však patřil i díky poklesu úmrtnosti k nejvyšším. Roste tak podíl domácností seniorů, z nichž většinu v Česku i EU tvoří již pouze jednotlivci. Domácností jednotlivců však přibývá i mezi mladší populací. Naopak váha rodin s dětmi se v Česku příliš nemění, tradičně mírně převládají čtyřčlenné domácnosti. V EU lehce klesá podíl úplných rodin s 1 či 2 dětmi. Průměrný počet členů domácnosti se ve většině států Unie dlouhodobě mírně snižuje.

2,3
členy
měla v roce
2022 průměrná
domácnost
v ČR i EU.

Druhy domácností v ČR a EU¹⁾ (v % ze všech domácností, 2005, 2013, 2022)

¹⁾ Za Česko dostupná data až od roku 2005, nejstarší údaj za EU není k dispozici (řada začíná až rokem 2007).

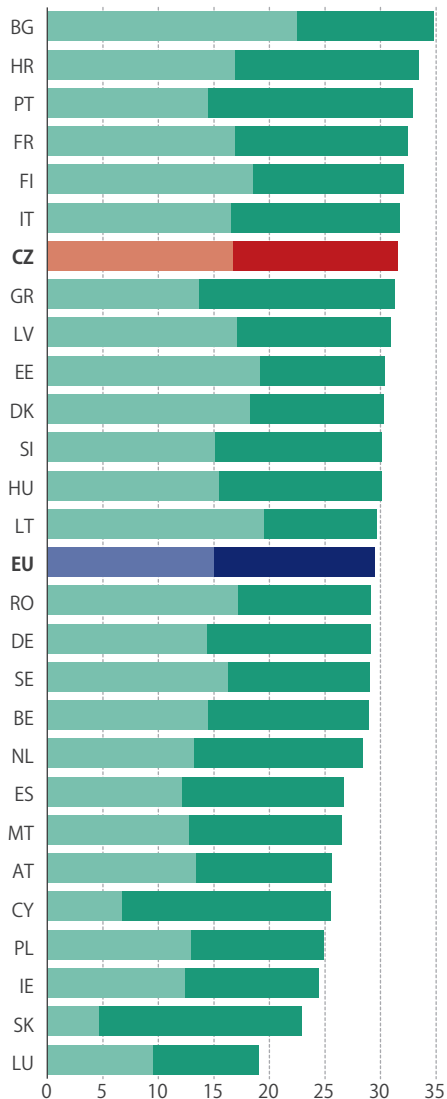
Podíl domácností seniorů na celkovém počtu domácností
(v %, v zemích EU, v roce 2022)

jednotlivec >64 let

dvojice dospělých, alespoň jeden >64 let

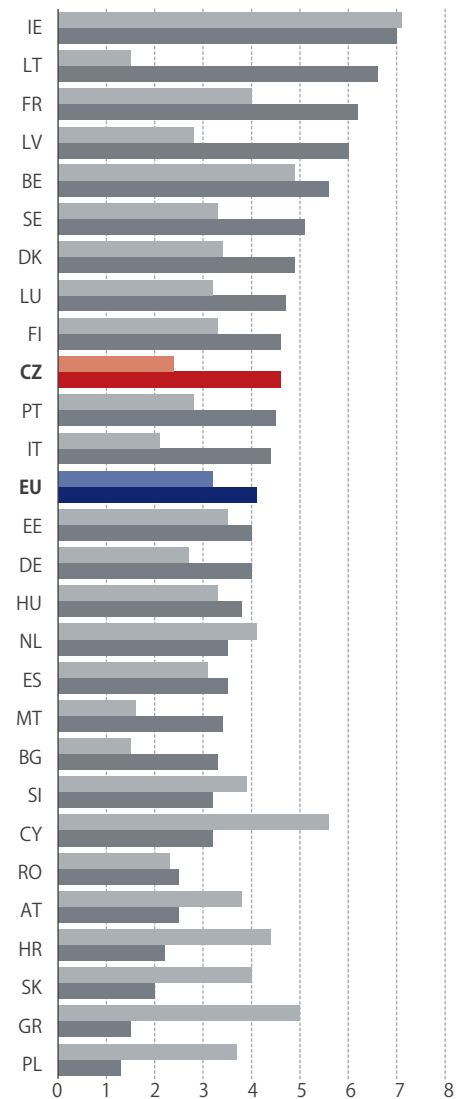
Podíl vybraných druhů domácností s dětmi na celkovém počtu domácností
(v %, v zemích EU, v roce 2022)

dvojice dospělých se 3 a více závislými dětmi

jeden dospělý se závislými dětmi

Průměrná velikost domácnosti v roce 2022 (osoby)

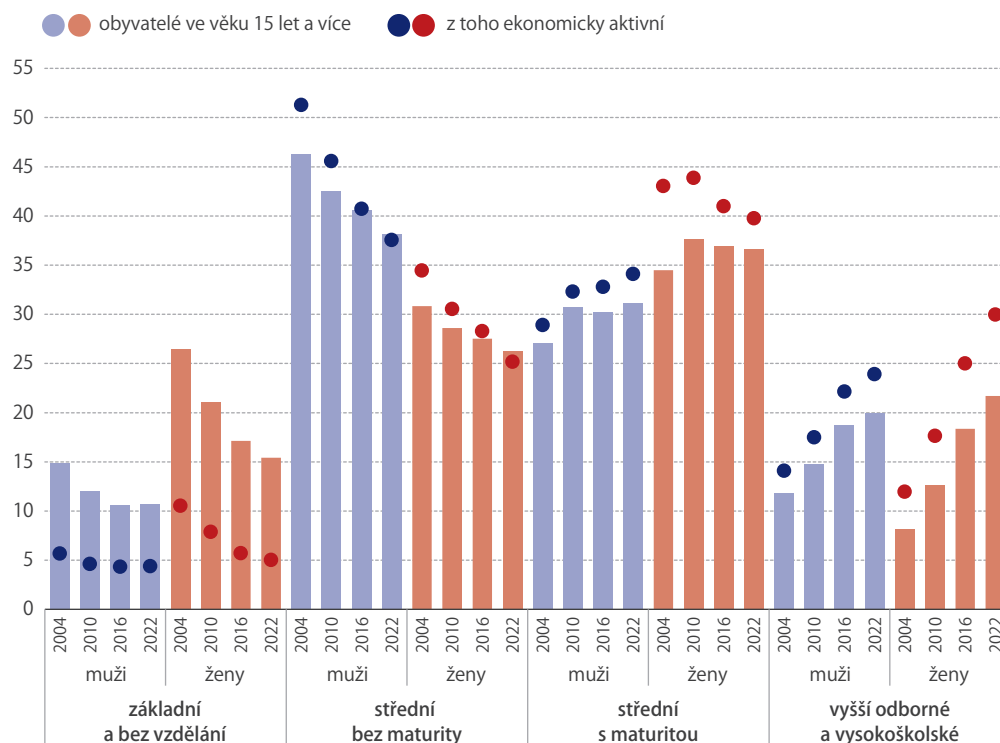
Podíl lidí s terciárním vzděláním zůstává i mezi mladými pod průměrem EU

Rostoucí význam vzdělání pro dobré uplatnění na trhu práce i pro konkurenceschopnost celé ekonomiky stimuluje účast obyvatel na formálním i neformálním vzdělávání. To se spolu s přirozenou generační obměnou odráží v posunech vzdělanostní skladby populace. Rychleji k ní dochází u žen. U obyvatel ČR ve věku 15 a více let vzrostl mezi lety 2004 a 2022 podíl osob s terciárním vzděláním z 10 % na 21 %. Mírněji posílil i podíl středoškoláků s maturitou. Česko spolu se Slovenskem tradičně patří v rámci EU k zemím s nejvyšším podílem středoškoláků, mezi nimiž dominují absolventi odborného vzdělání. Naopak podíl lidí s terciárním vzděláním byl v tuzemsku stále relativně nízký. K průměru EU se přiblížila pouze kategorie žen ve věku 25 až 34 let, mezi nimiž mělo v roce 2022 toto vzdělání 43 %, přičemž v EU to bylo 48 %.

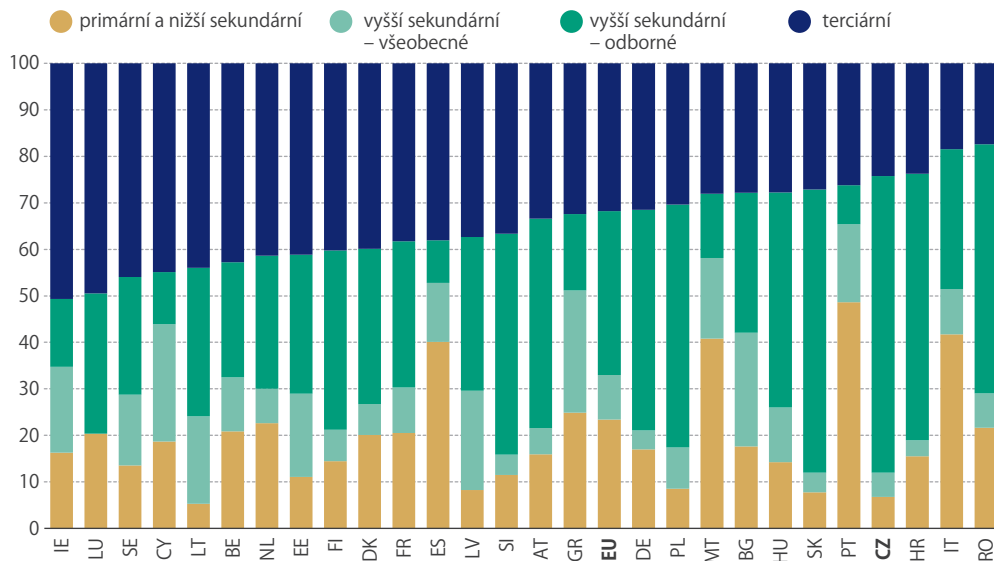

34,6 %
obyvatel Česka ve věku 25–34 let mělo terciární vzdělání, což je téměř třikrát více než v roce 2004.

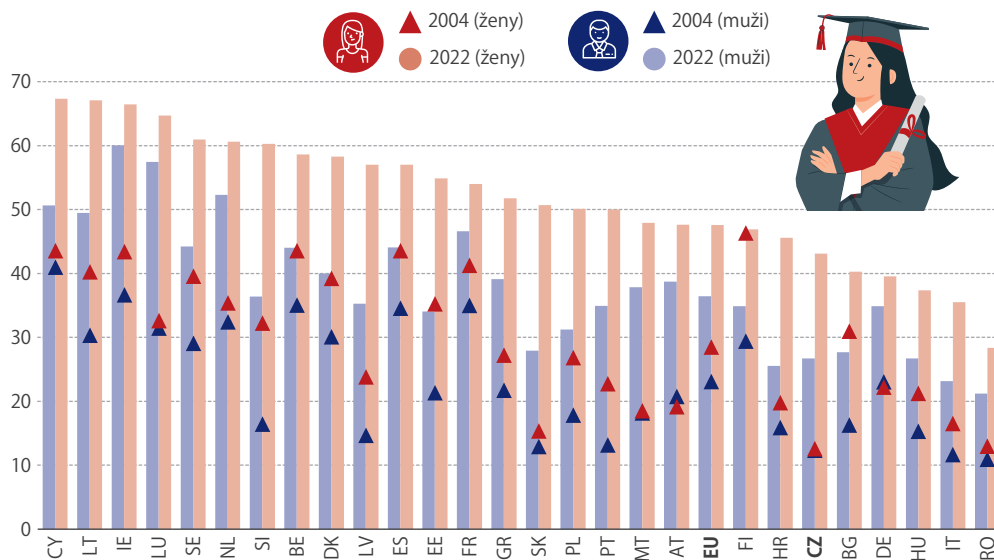
Nejvyšší dosažené vzdělání obyvatel ČR v období let 2004–2022 (v %)

Nejvyšší dosažené vzdělání obyvatel ve věku 25–74 let ve státech EU v roce 2022 (v %)

Podíl obyvatel ve věku 25–34 let s terciárním vzděláním ve státech EU v roce 2004 a 2022 (v %)

Podíl obyvatel ve věku 25–34 let s terciárním vzděláním ve státech EU v roce 2004 a 2022 (v %)

Irsko **63,3**

EU **41,9**

Česko **34,6**

Rumunsko **24,7**

02

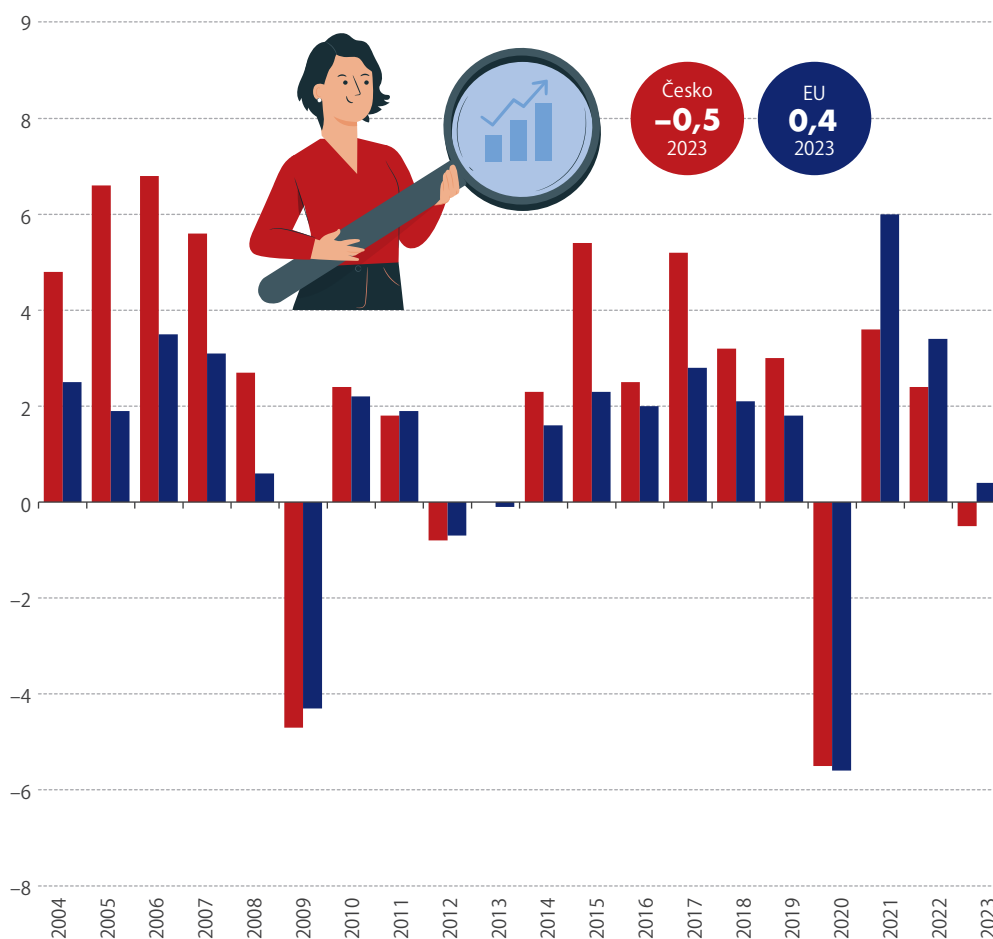
EKONOMIKA

Podíl Česka na HDP Evropské unie roste

Ekonomický růst Česka a dalších zemí, které spolu s ním po roce 2000 vstoupily do EU, byl v posledních dvaceti letech v průměru výraznější než u původních členských států. Dynamika českého HDP nejvýrazněji předháněla průměr Unie v prvních pěti letech členství. Naopak v posledních pěti letech česká ekonomika rostla mírněji, než byl evropský průměr. I přesto podíl Česka na HDP Unie dál roste. Zatímco v roce 2004 Česko tvořilo 1,1 % ekonomiky EU, loni jeho podíl stoupl na 1,8 %.

 Hrubý domácí produkt v Česku a EU (reálný růst v %)

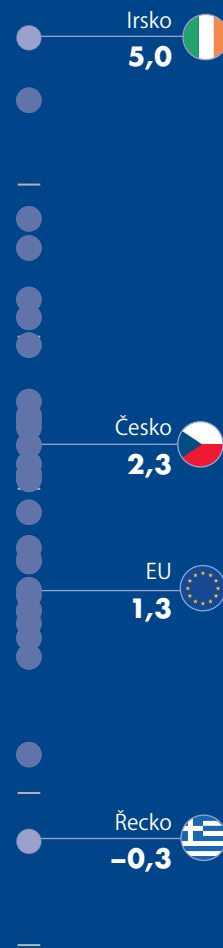
2,3 %

dosáhl průměrný
reálný růst HDP
v Česku v letech
2004 až 2023.

 Průměrný meziroční růst hrubého domácího produktu v jednotlivých zemích EU (v %)

	2004–2008	2009–2013	2014–2018	2019–2023
EU	2,3	-0,2	2,2	1,1
Belgie	2,5	0,7	1,7	1,5
Bulharsko	6,6	0,1	2,5	2,6
ČESKO	5,3	-0,3	3,7	0,5
Dánsko	1,8	-0,2	2,4	2,0
Německo	1,9	0,6	1,9	0,4
Estonsko	5,6	-0,3	3,5	1,3
Irsko	3,6	-0,2	10,3	6,5
Řecko	2,9	-5,9	0,5	1,5
Španělsko	3,1	-1,8	2,7	0,9
Francie	1,9	0,4	1,5	0,7
Chorvatsko	4,1	-2,3	2,4	3,3
Itálie	0,9	-1,6	0,9	0,8
Kypr	4,7	-1,9	3,9	3,8
Lotyšsko	7,4	-1,7	3,1	1,2
Litva	7,0	-0,2	3,3	2,6
Lucembursko	4,1	1,2	2,5	1,9
Maďarsko	2,9	-0,7	4,0	2,1
Malta	2,9	2,9	7,7	4,8
Nizozemsko	2,7	-0,4	2,2	1,7
Rakousko	2,7	0,3	1,7	0,5
Polsko	5,2	2,6	4,4	2,9
Portugalsko	1,4	-1,6	2,2	1,7
Rumunsko	7,9	-0,6	4,9	2,4
Slovinsko	4,9	-1,8	3,5	2,2
Slovensko	7,3	1,1	3,3	1,3
Finsko	3,4	-1,0	1,4	0,4
Švédsko	2,9	1,0	2,8	1,6

Průměrný meziroční růst hrubého domácího produktu v letech 2004 až 2023 (v %)

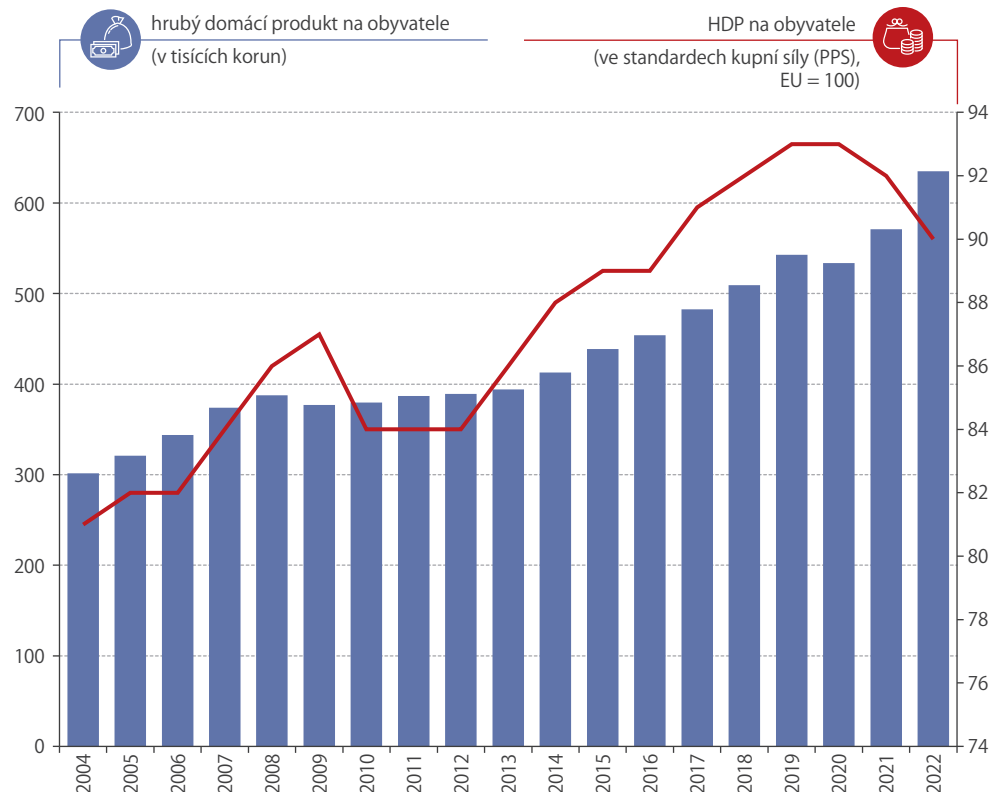
Konvergence Česka v posledních letech zpomalila

Až do roku 2020 nadprůměrný hospodářský růst znamenal i rychlou konvergenci české ekonomiky k průměru celé Unie. Při vstupu do EU v roce 2004 hrubý domácí produkt na obyvatele v Česku (po započtení rozdílné cenové úrovně) představoval 78 % unijního průměru. Přibližování se ale zastavilo na 93 %, kterých česká ekonomika dosáhla v roce 2019. I při covidovém propadu se tato úroveň udržela, ale reálné zotavení české ekonomiky v letech 2021 a 2022 za zbytkem Unie relativně zaostávalo. V roce 2022 hrubý domácí produkt na obyvatele v Česku dosahoval 90 % průměru Unie.

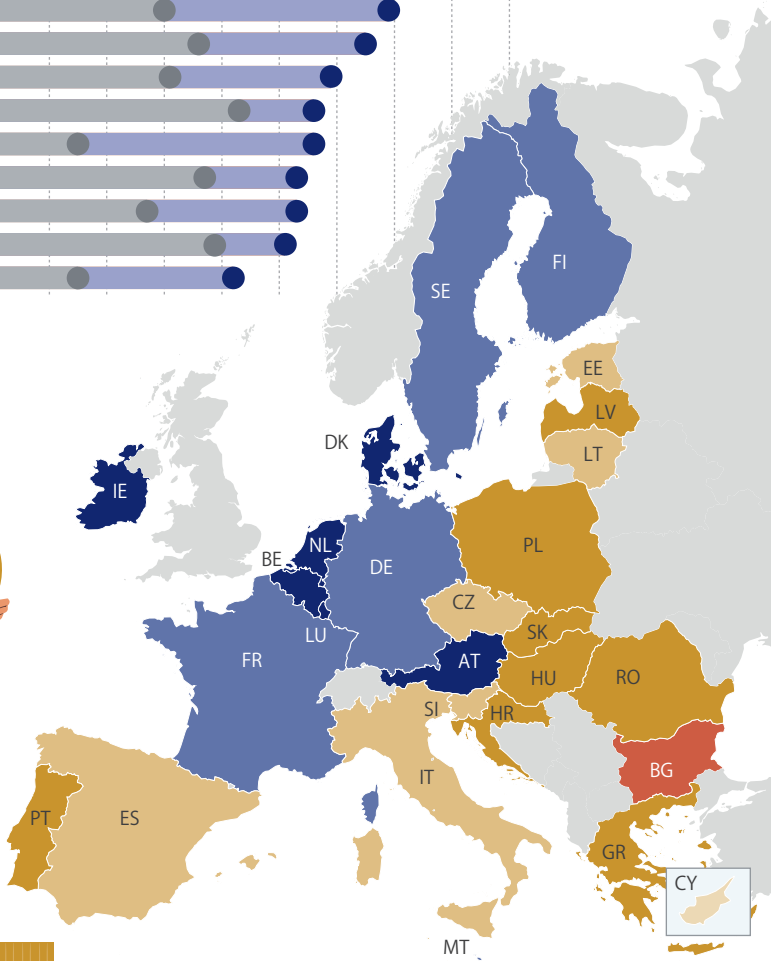
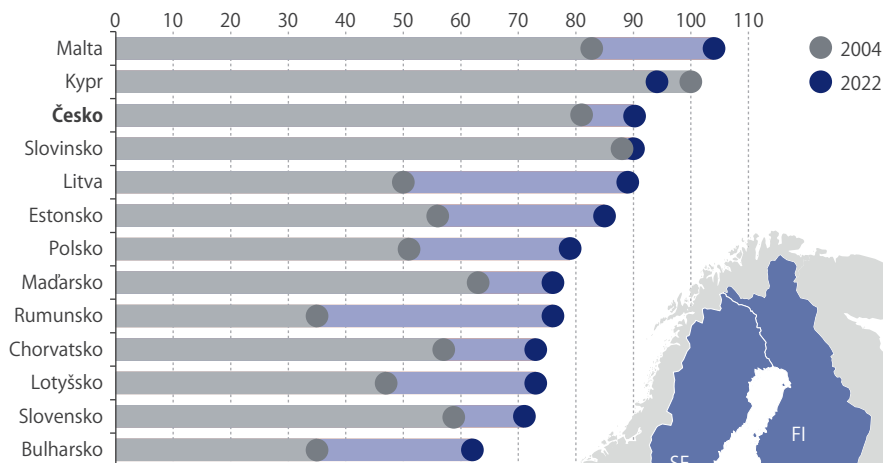

90 %
průměru EU
dosahoval reálně
hrubý domácí
produkt na osobu
v Česku v roce
2022.

Vývoj hrubého domácího produktu na osobu v ČR v letech 2004–2022

HDP na obyvatele v zemích, které vstoupily do EU po roce 2000
(PPS, průměr EU = 100)

HDP na obyvatele v roce 2022
(PPS, průměr EU = 100)

65,0 a méně   65,1 až 80,0   80,1 až 100,0   100,1 až 120,0   více než 120,0

HDP na obyvatele v roce 2022 (PPS, průměr EU = 100)

Lucembursko **256**

EU **100**

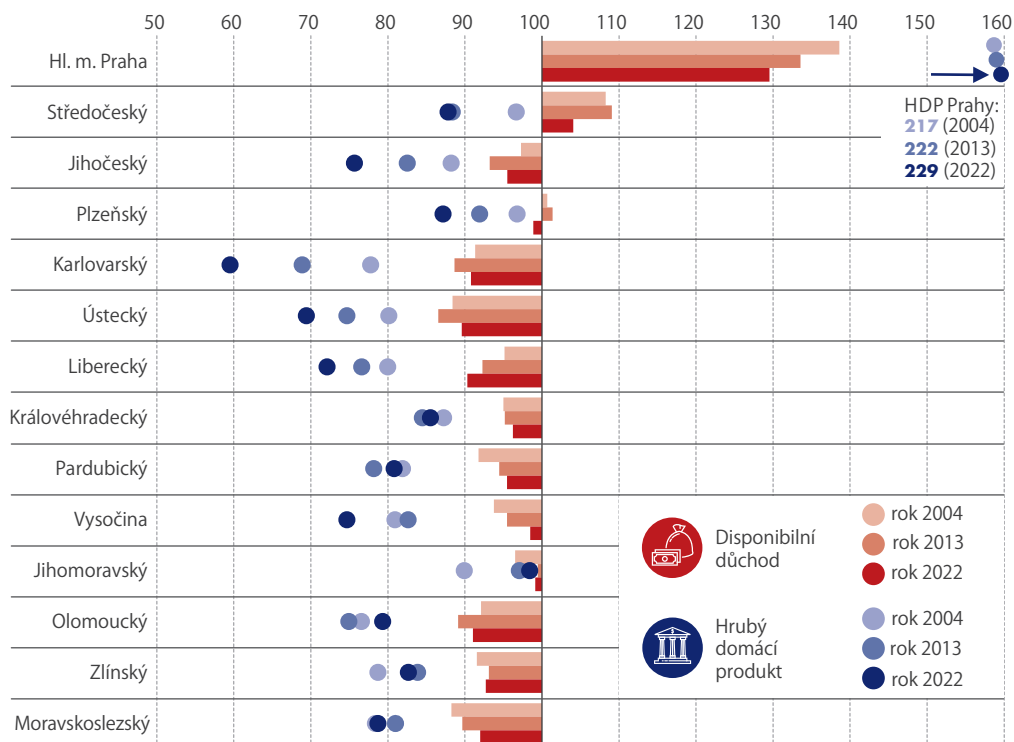
Česko **90**

Bulharsko **62**

Regionální disparity u příjmů domácností se mírně snížily

Po růstu regionálních rozdílů v oblasti ekonomiky v Česku v 90. letech došlo ke stabilizaci disparit. Vstup do EU přinesl značné posílení dotační podpory strukturálně postiženým i hospodářsky slabým regionům. Uplatňoval se i vliv vnitřních rozvojových předpokladů odvozených primárně od kvality lidského kapitálu regionů. Role Prahy jako přirozeného centra nadále mírně posilovala; v roce 2004 činil HDP na obyvatele v Praze 217 % úrovně ČR a v roce 2022 již 229 % i díky zvyšující se dojíždě za prací z jiných krajů. Zlepšovala se pozice moravských krajů, hlavně Jihomoravského. Opačně tomu bylo u Karlovarského kraje. Rozdíly mezi kraji podle čistého disponibilního důchodu domácností, který komplexně zachycuje jejich příjmovou situaci, byly oproti HDP podstatně nižší a v posledních letech se navíc mírně snižovaly.

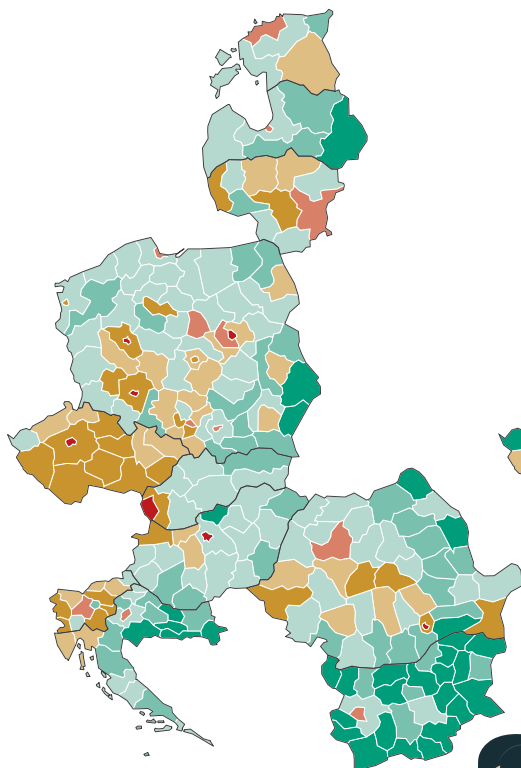
HDP a čistý disponibilní důchod domácností na obyvatele v krajích ČR (ČR = 100)

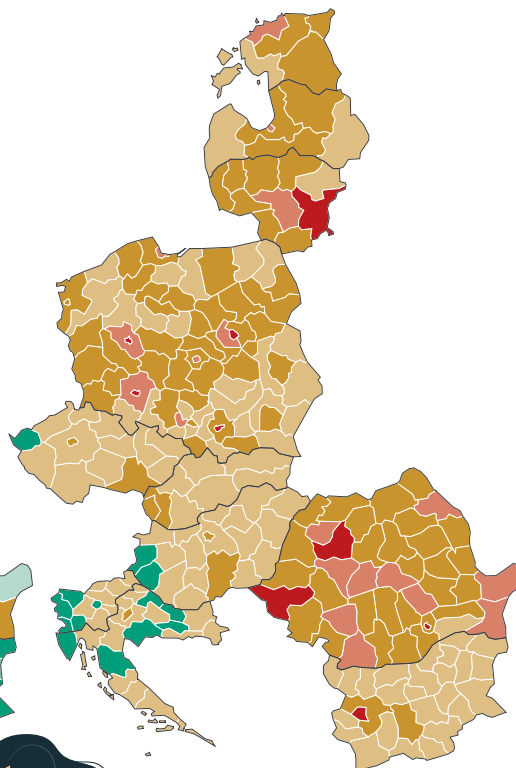
54 %

činil v roce 2022 HDP na obyvatele v PPS v Karlovarském kraji ve vztahu k celé EU.

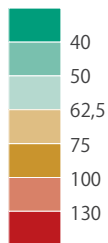
Hrubý domácí produkt v PPS na obyvatele v regionech novějších členských zemí EU¹⁾ v roce 2020 (úroveň EU = 100)

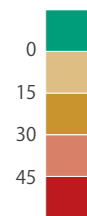
Hrubý domácí produkt v PPS na obyvatele v regionech novějších členských zemí EU¹⁾ (úroveň EU = 100), rozdíl let 2020 a 2004

HDP na obyvatele
(ve vztahu k EU = 100)

HDP na obyvatele
(ve vztahu k EU,
2020–2004, v p. b.)

Rozdíly v míře zaměstnanosti u osob ve věku 20–64 let mezi regiony NUTS3 v roce 2022 (variační koeficient¹⁾, v %)²⁾

Itálie
17,4

EU
11,2

Česko
2,4
Irsko
1,8

¹⁾ vážený absolutním počtem obyvatel regionu

²⁾ za Kypr, Maltu a Lucembursko data neuvedena

¹⁾ Jde o země, které vstoupily do EU po roce 2000. Nejsou uvedeny velmi malé státy (Malta, Kypr).

Velkou část podniků v Česku ovládají zahraniční vlastníci

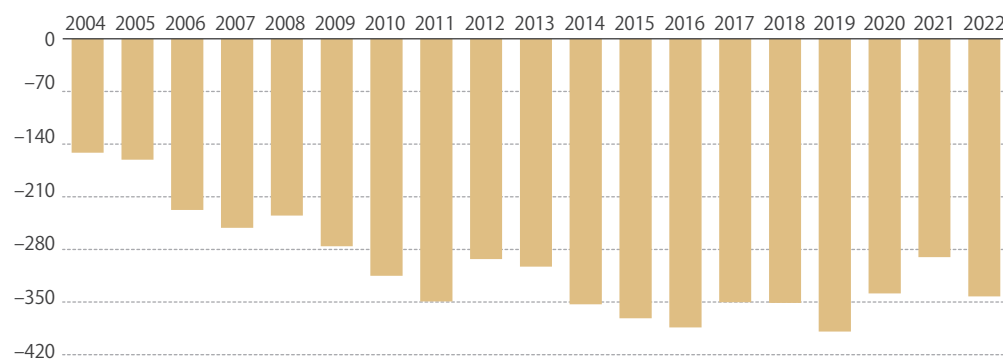
Volný pohyb kapitálu, který je jedním z principů fungování Unie, podpořil aktivitu zahraničních investorů v české ekonomice. Nefinanční podniky pod zahraniční kontrolou dlouhodobě představují téměř polovinu tvorby hrubé přidané hodnoty nefinančních podniků v Česku. Mírně menší je jejich podíl na kompenzacích zaměstnancům a na investiční aktivitě. Výrazná přítomnost zahraničních majitelů se přirozeně projevuje i odlivem zisků firem do zahraničí. V posledních třech letech mírně klesl podíl důchodů z vlastnictví nerezidentů pod 10 %. V roce 2022 dosahoval objem důchodů z přímých investic nerezidentů přes 456 miliard korun. Zpět bylo reinvestováno 128 miliard korun.

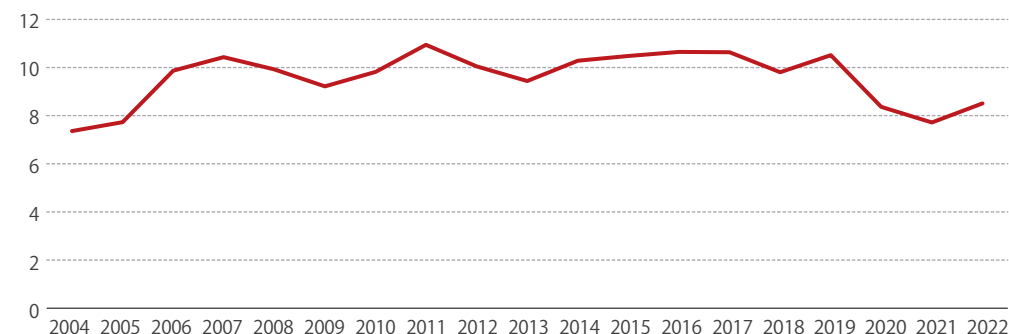
8,5 %

podíl důchodů z vlastnictví nerezidentů na českém hrubém domácím produktu v roce 2022.

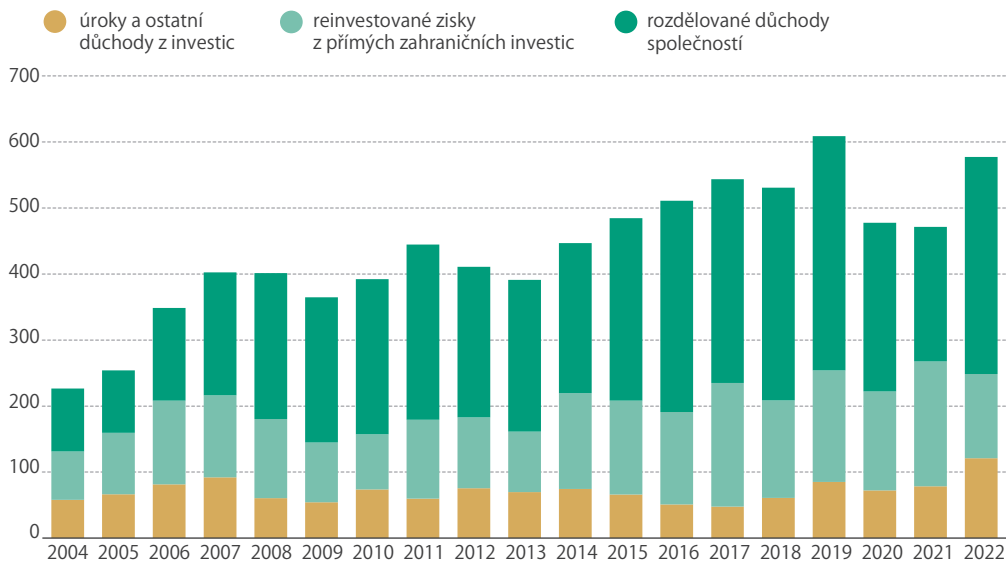
Saldo důchodů z vlastnictví (v mld. korun)

Čistý odliv důchodů z vlastnictví nerezidentů v ČR (v % z HDP)

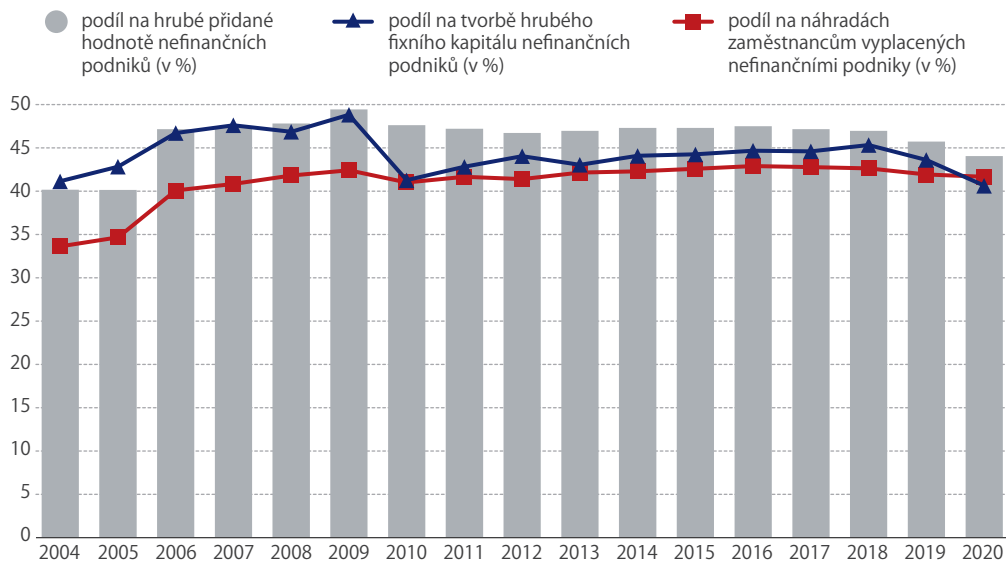
Vývoj důchodů z vlastnictví nerezidentů (v mld. korun)

Podíl důchodů z vlastnictví nerezidentů na hrubém domácím produktu v roce 2022 (v %)

Lucembursko
365,6

Nefinanční podniky pod zahraniční kontrolou

Česko
8,5

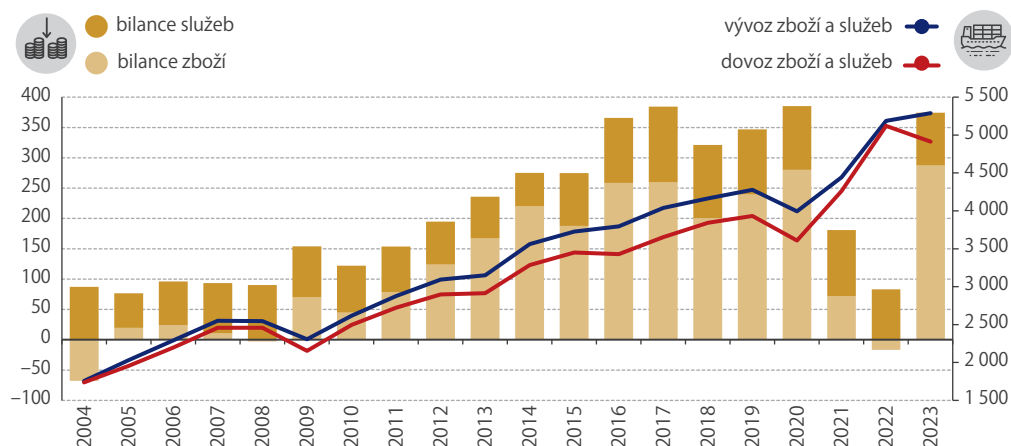
EU
5,8

Německo
3,1

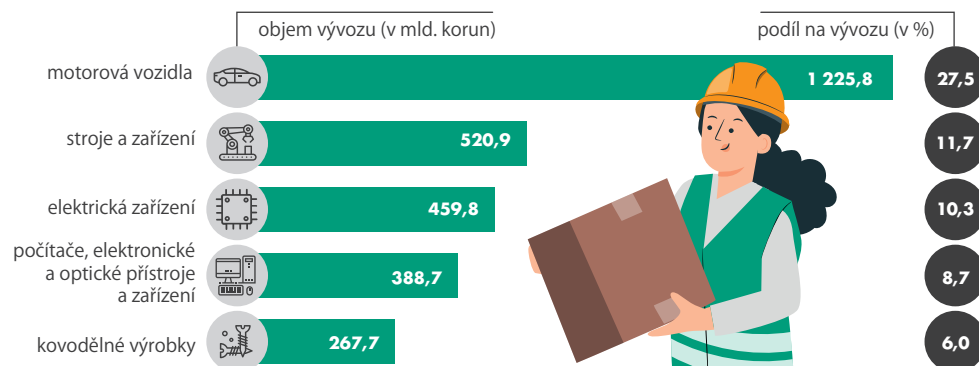
Země EU jsou hlavním cílem vývozu z Česka

Po napojení na volný evropský trh se růst přebytku zahraničního obchodu stal hlavním faktorem ekonomického růstu Česka. Zvyšoval se především přebytek obchodu se zbožím. Hlavní pozici ve vývozu si rychle vybudovalo odvětví motorových vozidel, která tvoří více než čtvrtinu exportu zboží z Česka. Výraznou roli má také strojírenství, elektrická zařízení nebo kovovýroba. Do zemí EU dlouhodobě míří okolo 80 % z českého vývozu zboží, což je jeden z nejvyšších podílů v EU. Klíčovým obchodním partnerem pro nás zůstává Německo.

Vývoj zahraničního obchodu v Česku (mld. korun)

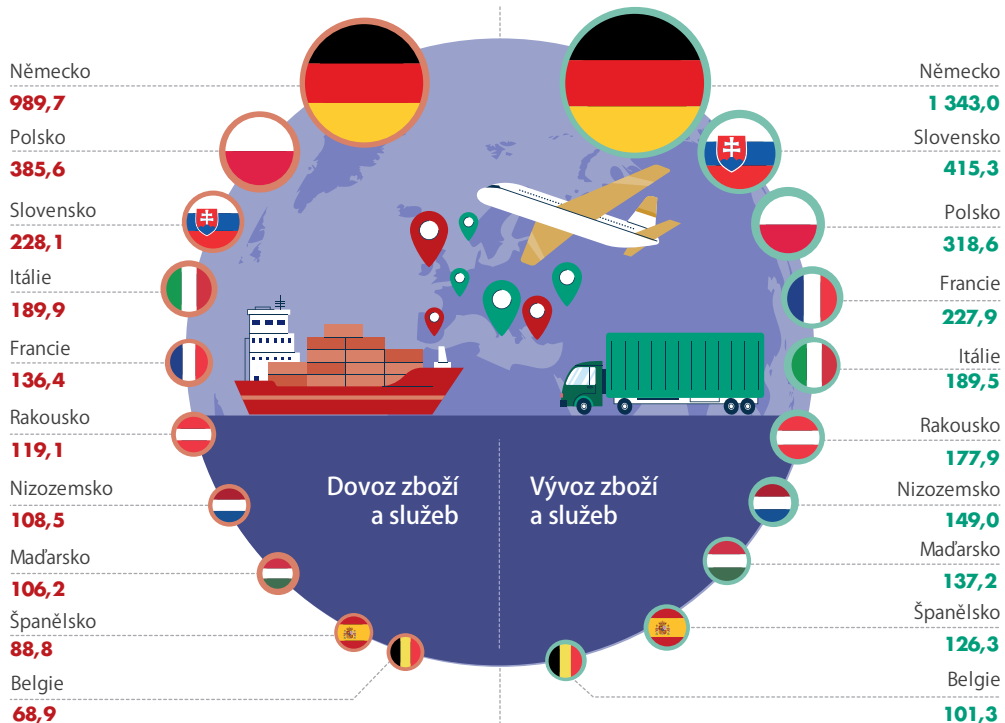

Nejvýznamnější vývozní artikly v roce 2023

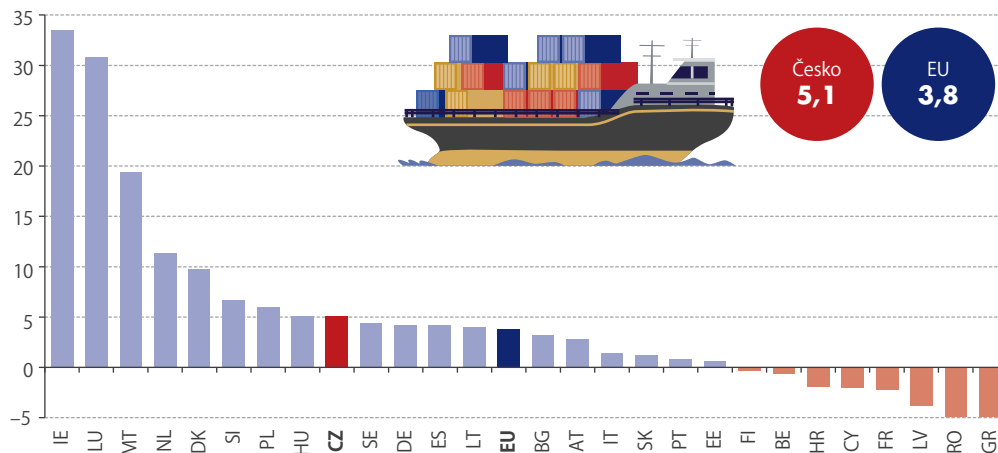

79,9%
podíl exportu
zboží do EU
na celkovém
vývozu zboží
z ČR v roce
2023.

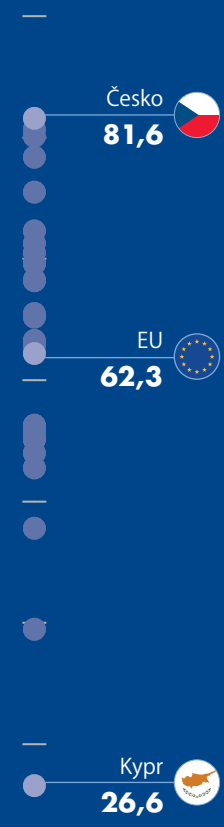
Zahraniční obchod se zbožím: hlavní partneri z EU (rok 2023 v mld. korun)

Podíl přebytku (+) nebo deficitu (-) obchodu se zbožím a službami na hrubém domácím produktu v roce 2023

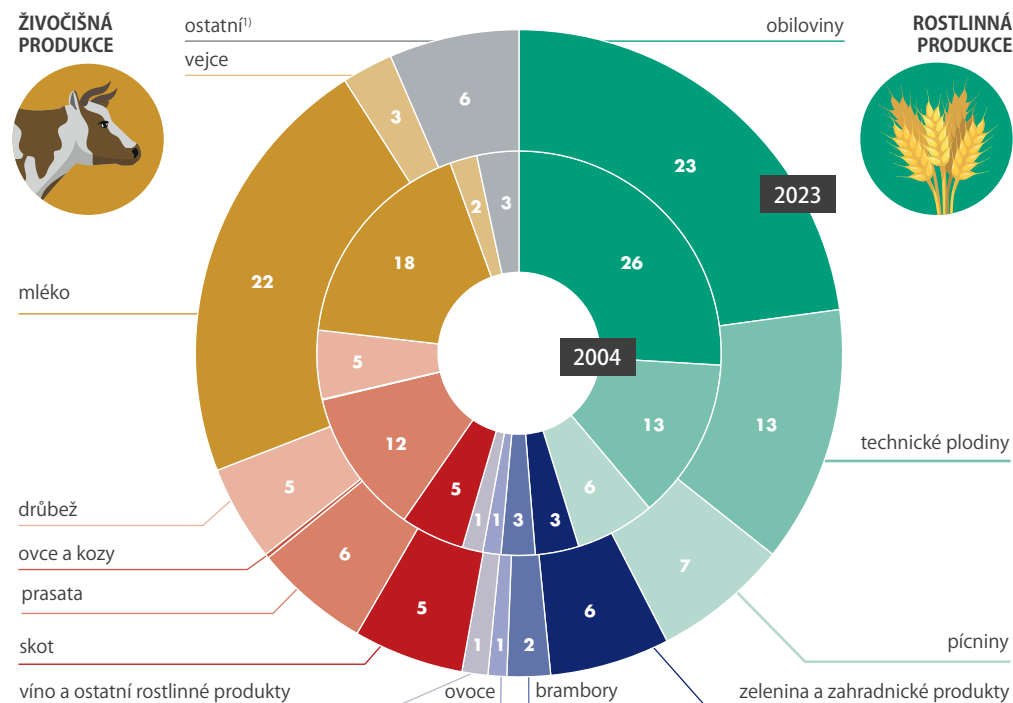
Pohyb zboží do EU v roce 2022 (podíl na celkovém pohybu zboží v %)

U většiny zemědělských produktů zůstává Česko čistým dovozcem

Vstup Česka do EU přinesl zemědělství posílení dotační podpory, současně ale i rostoucí konkurenční tlak otevřeného evropského trhu. To vedlo k proměně struktury zemědělské produkce. Vlivem nízké rentability došlo zejména k poklesu stavu prasat a snížil se význam ovocnářství i pěstování brambor. Řada oblastí rostlinné produkce se nicméně rozvíjela. Díky rostoucí produktivitě si udržela dobrou konkurenceschopnost výroba mléka. Celkově ale Česko zůstávalo čistým dovozcem zemědělských produktů. Zemědělskou prvovýrobu i navazující potravinářství v roce 2022 citelně zasáhla energetická krize, která vedla k růstu výrobních nákladů a následně i nižším ziskům podniků. Zemědělství, lesnictví a rybnářství v Česku zaměstnávalo 3 % všech pracovníků a tvořilo 2 % přidané hodnoty ekonomiky.

Struktura produkce zemědělského odvětví v ČR (v %, běžné ceny)

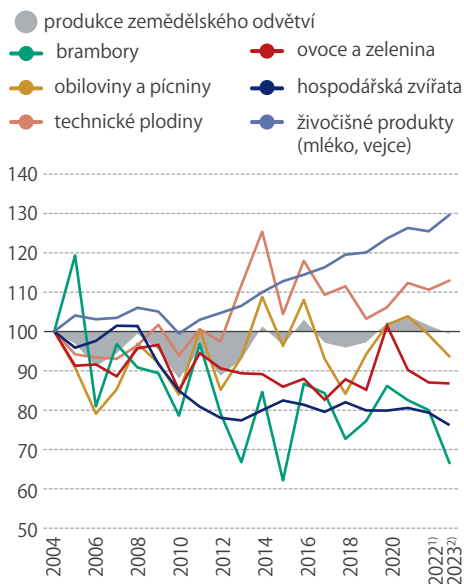

¹⁾ zemědělské služby a nezemědělské vedlejší činnosti

9,6 mld. korun

dosahoval v roce 2023 přebytek zahraničního obchodu ČR s produkty lesnictví a těžby dřeva.

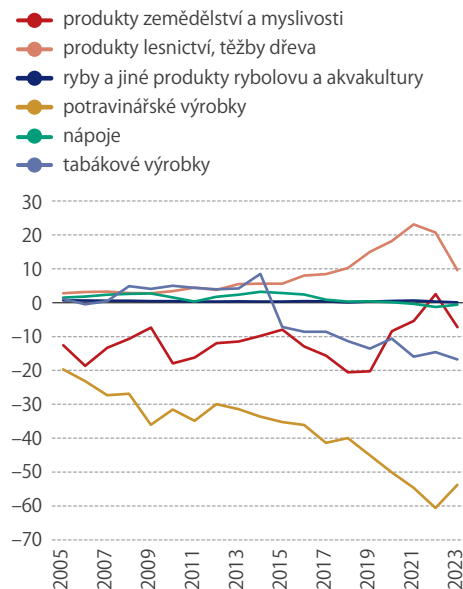
Produktce zemědělského odvětví v ČR a její vybrané složky (v Kč, stálé ceny, úroveň produkce roku 2004 = 100)

¹⁾ semidefinitivní data

²⁾ 1. odhad

Saldo zahraničního obchodu ČR se zemědělskými a navazujícími produkty¹⁾ (v mld. korun, běžné ceny)

¹⁾ Zemědělské a navazující produkty – zahrnují šest kategorií uvedených v grafu zboží (ve třídě CPA 1 až 3 a 10 až 12).

Podíl rostlinné výroby na celkové zemědělské produkci ve státech EU v roce 2023 (v %)

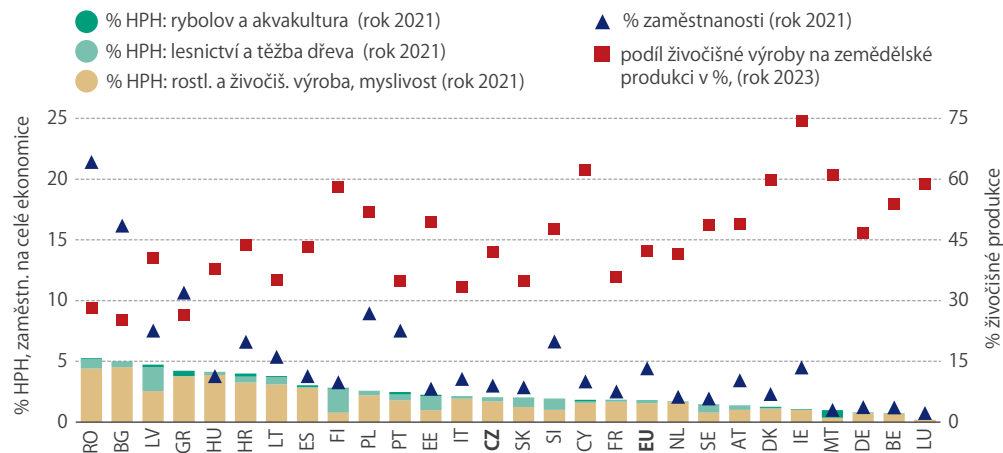
Řecko
70,8

Česko
54,6

EU
53,1

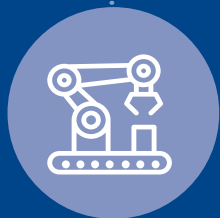
Irsko
20,5

Podíl zemědělství, lesnictví a rybářství na hrubé přidané hodnotě (HPH) a zaměstnanosti v celé ekonomice ve státech EU (v %)

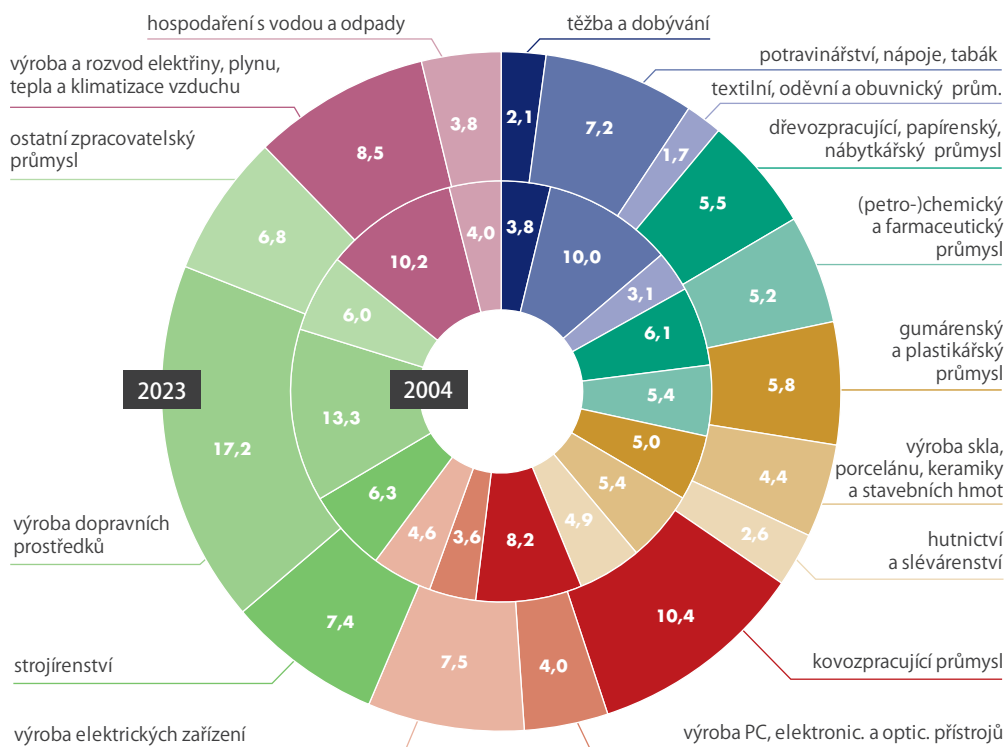
Česko stále patří k nejprůmyslovějším ekonomikám v EU

Průmysl v ČR v konjunkturálních obdobích plní zpravidla roli klíčového hybatele ekonomiky. Tradičně tvoří páteř zahraničního obchodu a významně se podílí i na investiční aktivitě celého hospodářství. I díky silné roli podniků pod zahraniční kontrolou vzrostla mezi lety 2004 a 2022 přidaná hodnota v průmyslu reálně o dvě třetiny, a to při faktické stagnaci zaměstnanosti. Docházelo i ke strukturálním změnám – klesal relativní význam těžby a dobývání, energetiky, hutnictví či menších oborů s nízkou technologickou náročností (např. potravinářství), rozvíjely se naopak výroba dopravních prostředků s návaznými obory či strojírenství. Výrazná exportní orientace na státy eurozóny spolu s vysokou dovozní náročností nicméně činí tuzemský průmysl zranitelnější v obdobích recese i během nabídkových šoků projevujících se narušením globálních dodavatelských řetězců.

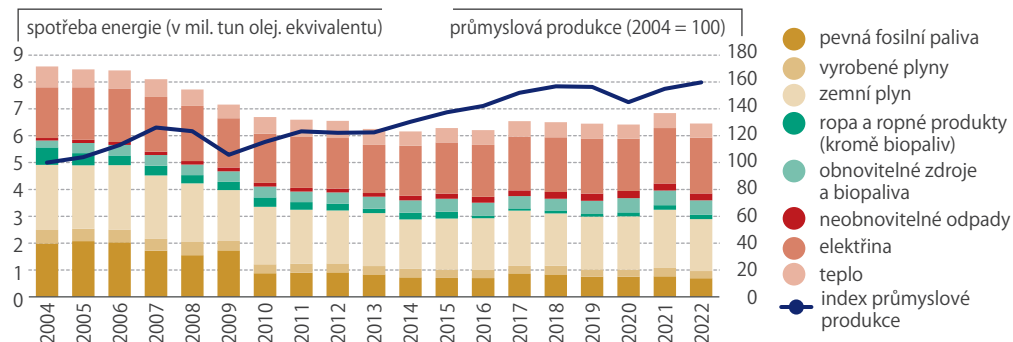

o **24,7 %**
se v ČR snížila
konečná spotřeba
energií v průmyslu
(v naturálních
jednotkách)
za období let
2004 až 2022.

Hrubá přidaná hodnota podle hlavních průmyslových odvětví v ČR (v %)

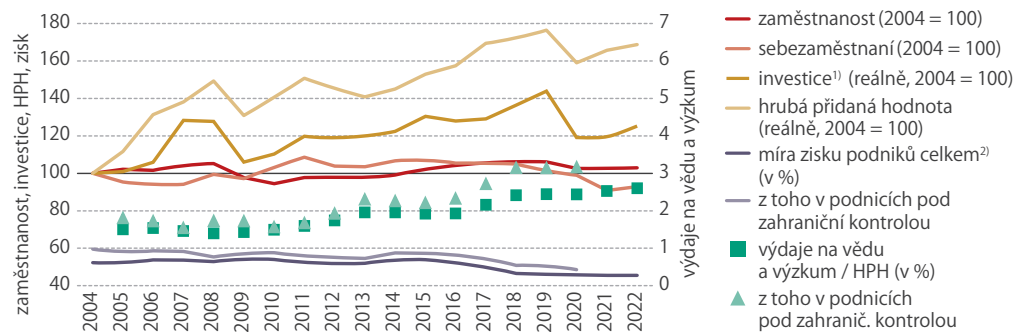

Konečná spotřeba energií v průmyslu¹⁾ (mil. tun olej. ekvivalentu) a index průmyslové produkce²⁾ v ČR (2004 = 100)

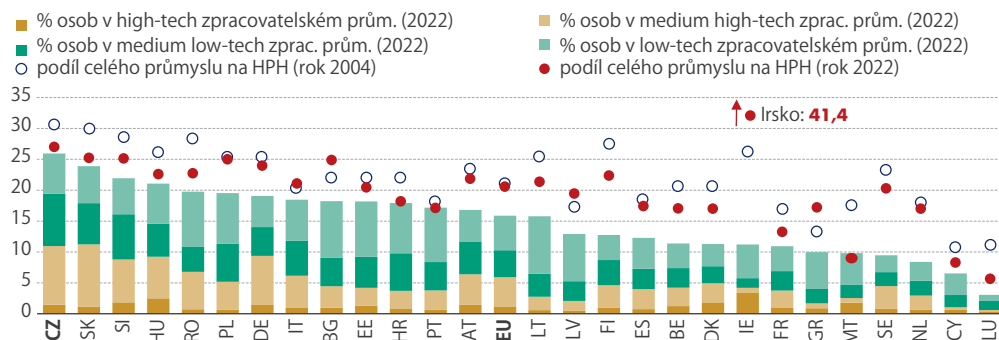
¹⁾ bez spotřeby energetických odvětví ²⁾ bez odvětví Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu

Vybrané ukazatele průmyslu v ČR

¹⁾ tvorba hrubého fixního kapitálu ²⁾ hrubý provozní přebytek / hrubá přidaná hodnota

Podíl zaměstnanosti a HPH v průmyslu na celé ekonomice ve státech EU (%)

Podíl hrubé přidané hodnoty ve výrobě dopravních prostředků na HPH v celém průmyslu (v %, 2021)

Slovensko

20,1

Česko

16,9

EU

10,4

Irsko

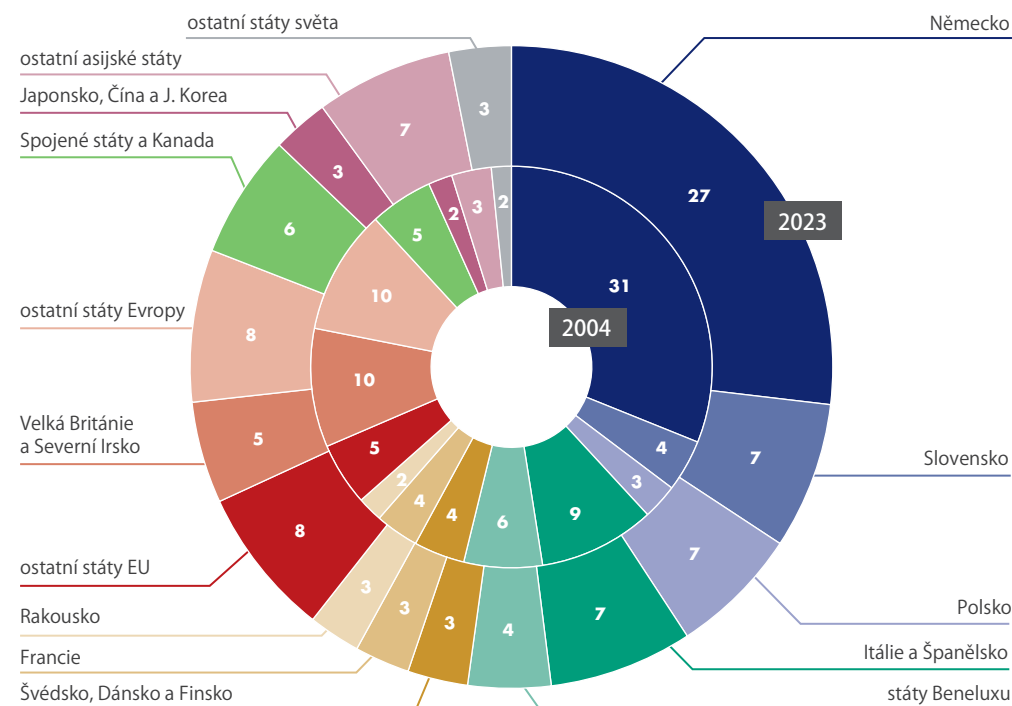
0,2

Nejvíce se rozvíjely informační a komunikační činnosti

Role sektoru služeb v české ekonomice se zvyšovala. Zatímco do roku 2010 svižně rostly zaměstnanost i přidaná hodnota, po roce 2015 dynamické zvyšování ekonomického výkonu služeb zastínilo skromnější růst zaměstnanosti. V roce 2022 služby tvořily 65 % přidané hodnoty v ekonomice a koncentrovaly 62 % pracovníků, přibližně o 5 p. b. více než v roce 2004. K růstu výkonu služeb přispívaly obchod i peněžnictví a pojišťovnictví a zejména informační a komunikační činnosti, které tvoří jádro high-tech služeb. Naopak relativně zaostávalo ubytování, stravování a pohostinství, které dosud zcela nesmazaly ztráty z éry pandemie covidu-19. V roce 2022 již ale cestovní ruch po roční odmlce opět mírně pozitivně přispěl k přebytku platební bilance ČR se službami. Role sektoru služeb v ekonomice je v Česku v průměru nižší než v EU, a to zčásti vlivem slabší váhy veřejných služeb.

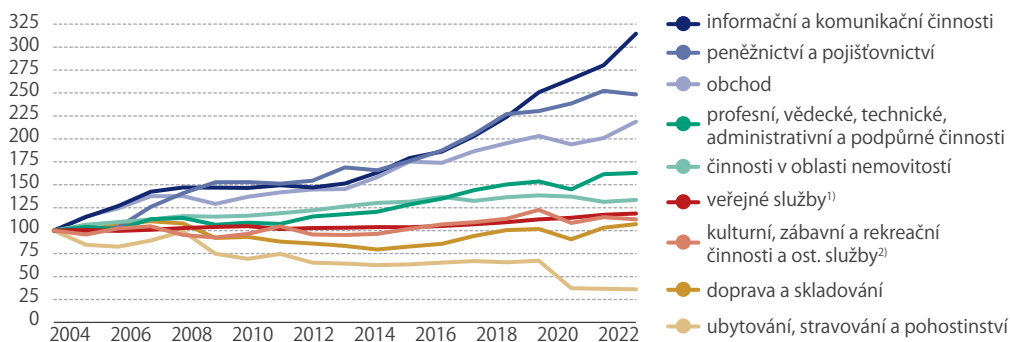
Struktura přenocování zahraničních hostů (dle státního občanství) v hromadných ubytovacích zařízeních cestovního ruchu v ČR (v %)

61,2%

podíl nerezidentů, kteří se v roce 2023 ubytovali v Praze, na celkovém počtu zahraničních hostů v Česku.

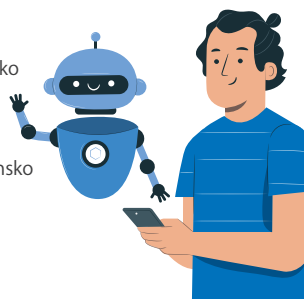
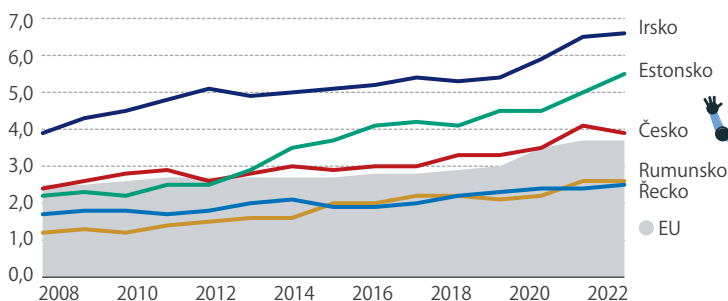
Hrubá přidaná hodnota v hlavních odvětvích služeb ČR (v korunách, stálé ceny, úroveň výkonu v roce 2004 = 100)

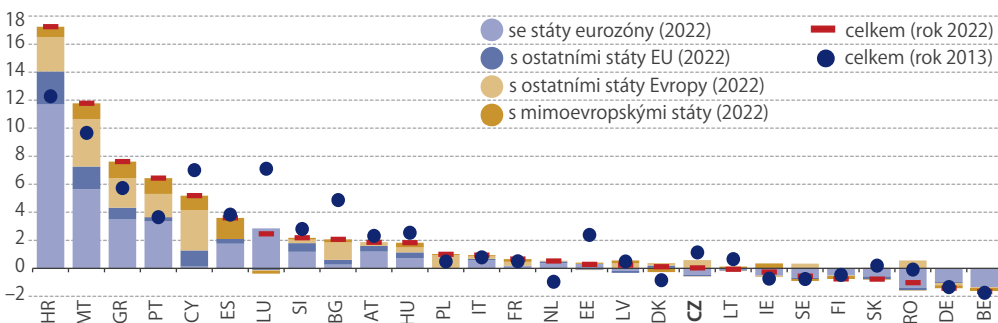
¹⁾ Zahnují odvětví: Veřejná správa, obrana, soc. zabezpečení, Vzdělávání, Zdravotní a soc. péče.

²⁾ Ostatní služby zahrnují zejména opravy výrobků pro domácnosti či osobní služby (kadeřnické, čistící, pohřební aj.).

Podíl zaměstnanosti ve znalostních high-tech službách ve vybraných státech EU (v % z celkové zaměstnanosti)

Saldo příjmů a výdajů z cestovního ruchu k HDP ve státech EU (v %)

¹⁾ U Španělska jsou v kategorii mimoevropských států zařazeny i státy Evropy mimo EU.

Podíl veřejných služeb na celkové zaměstnanosti ve státech EU v roce 2022 (v %)

Švédsko **33,8**

EU **24,0**

Česko **19,5**

Rumunsko **14,0**

Role investic do duševního vlastnictví dlouhodobě sílí

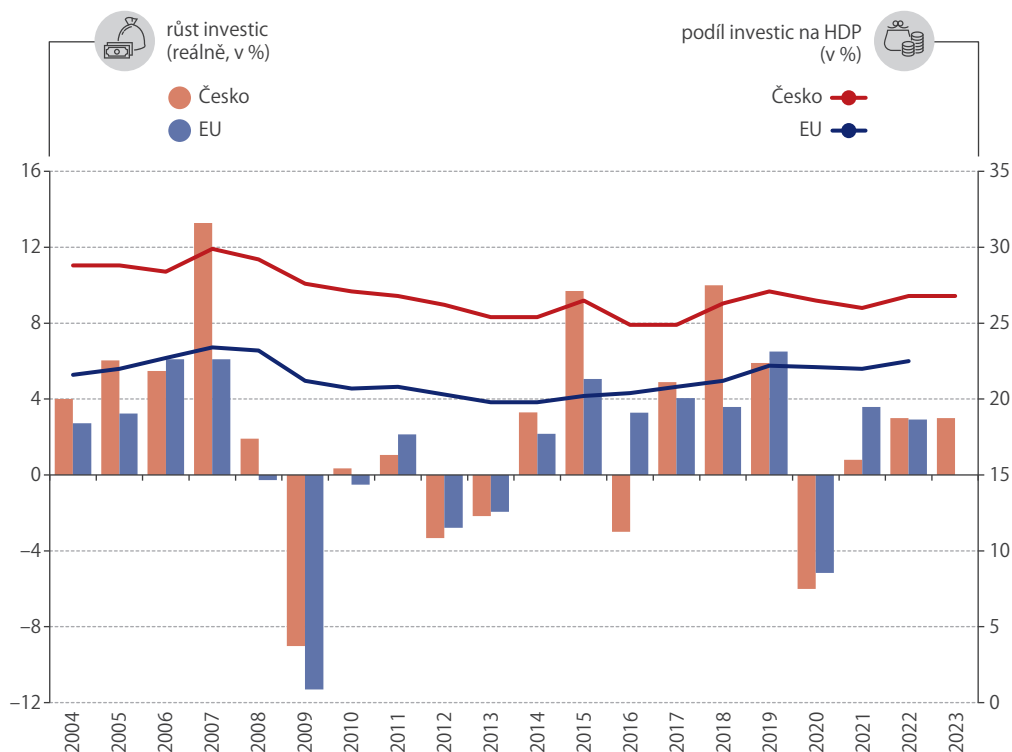
Podíl investic na českém HDP patří dlouhodobě k nejvyšším v EU. Podobu investiční aktivity ovlivňuje také čerpání dotací z evropských fondů. To je patrné na výrazném rozvoji oblasti ostatních budov a staveb, kam jsou zahrnuty infrastrukturní projekty, především v období prvních 10 let členství ČR v EU. V průmyslově orientovaném Česku tvoří stabilně velkou část investic také výdaje na stroje a zařízení. V zásadě neměnný je rovněž podíl investic do obydlí, které jsou doménou domácností. Dlouhodobě roste a v posledních letech ještě více nabral na důležitosti podíl investic do produktů duševního vlastnictví – ty zahrnují výzkum a vývoj, ale také licence k softwarovým produktům.

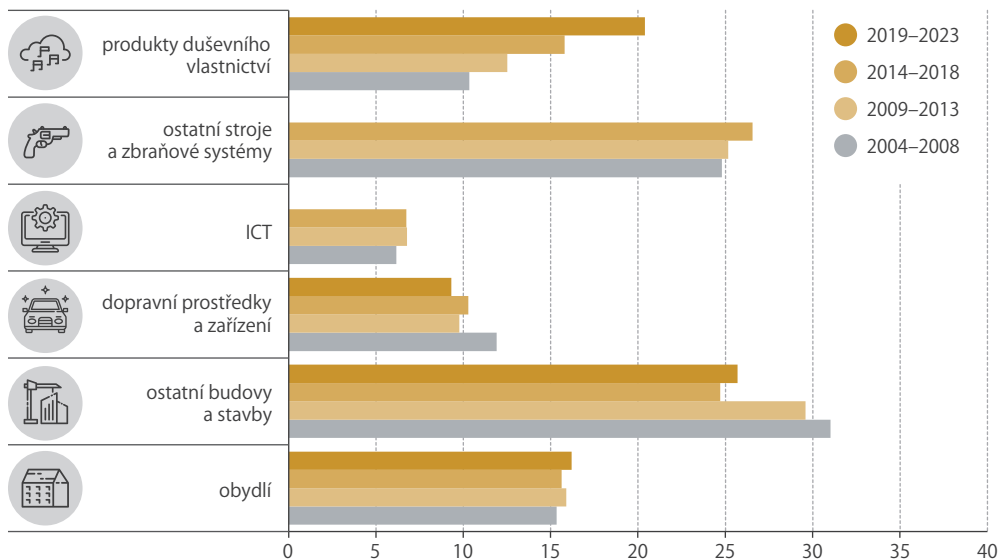
20,4 %

průměrný podíl investic do produktů duševního vlastnictví na celkových investicích v ČR v letech 2019–2023.

Investice v Česku a EU

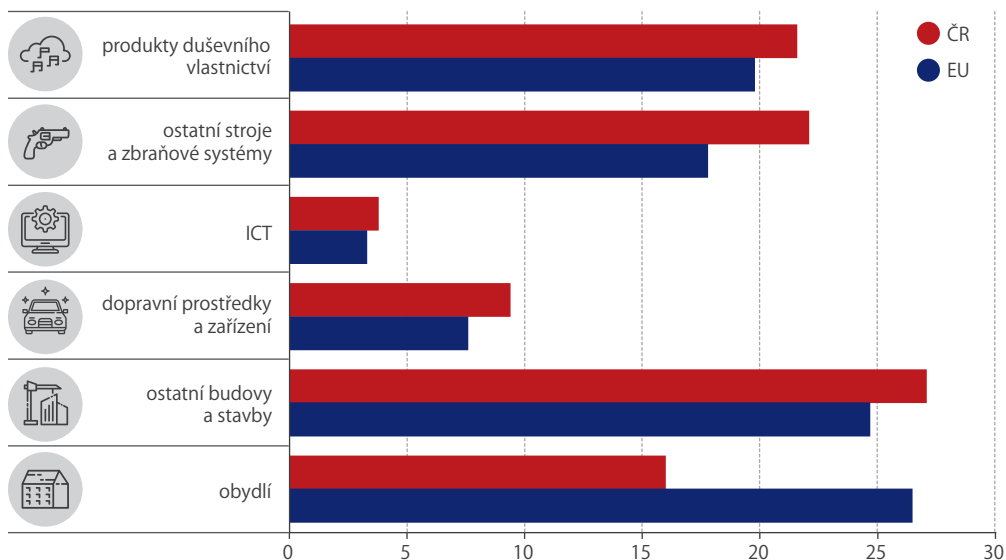
Struktura investiční aktivity v ČR (podíl z celkových investic, průměrná hodnota v %)

Podíl investic na hrubém domácím produktu v roce 2022 (v %)

Struktura investiční aktivity v ČR a EU v roce 2022 (podíl na celkových investicích v %)

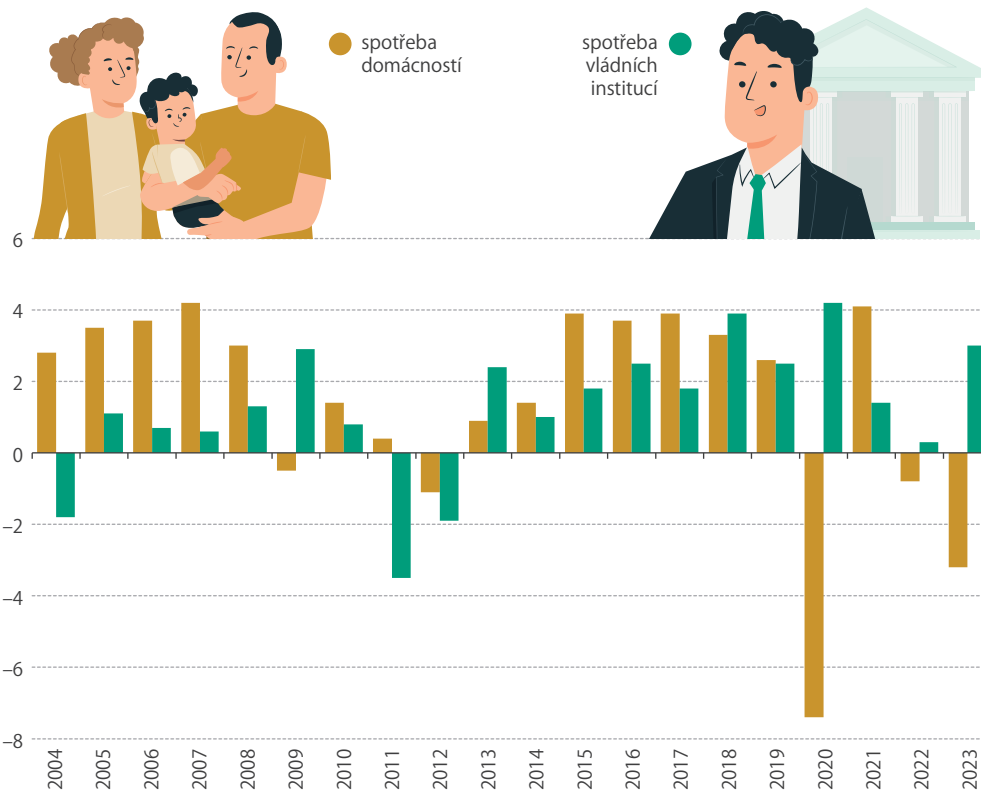
Bydlení a energie tvoří více než čtvrtinu spotřeby domácností v Česku

Spotřeba domácností spolu s celou ekonomikou silně rostla zejména v období prvních let po vstupu do EU a také po roce 2014. V posledních pěti letech byly domácnosti šokovány pandemií a částečným uzavřením ekonomiky a následně prudkým růstem cen. Jejich spotřeba tak loni reálně odpovídala úrovni roku 2016. Hlavní část výdajů domácností dlouhodobě tvoří bydlení a energie, jejichž role od roku 2004 mírně posílila. Za posledních 20 let naopak oslabil podíl výdajů na rekreaci a kulturu. Podíl vládních výdajů na HDP v Česku zůstává pod průměrem celé EU. V celé Unii v posledních letech role vládních výdajů v souvislosti s dopady pandemie rostla. Zvyšovaly se výdaje na zdraví i ekonomické záležitosti.

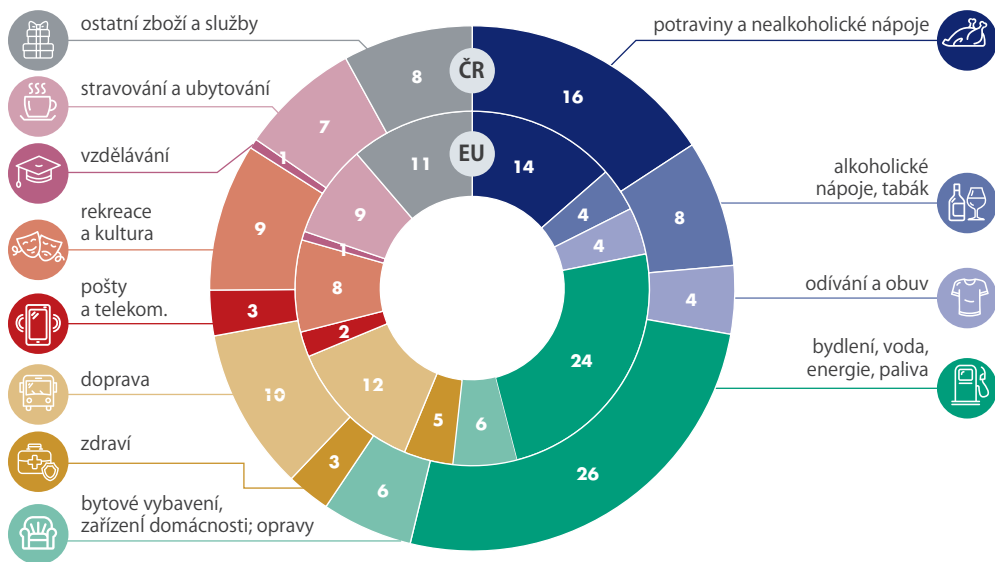

20,4 %
podíl výdajů
vládních institucí
v Česku na
zdravotní péči
v roce 2022.

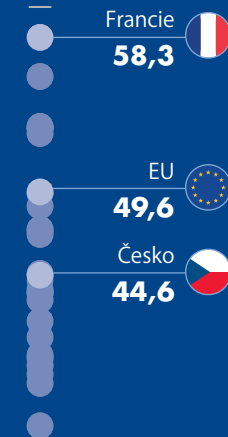
Reálný růst spotřeby domácností a vládních institucí v Česku (v %)

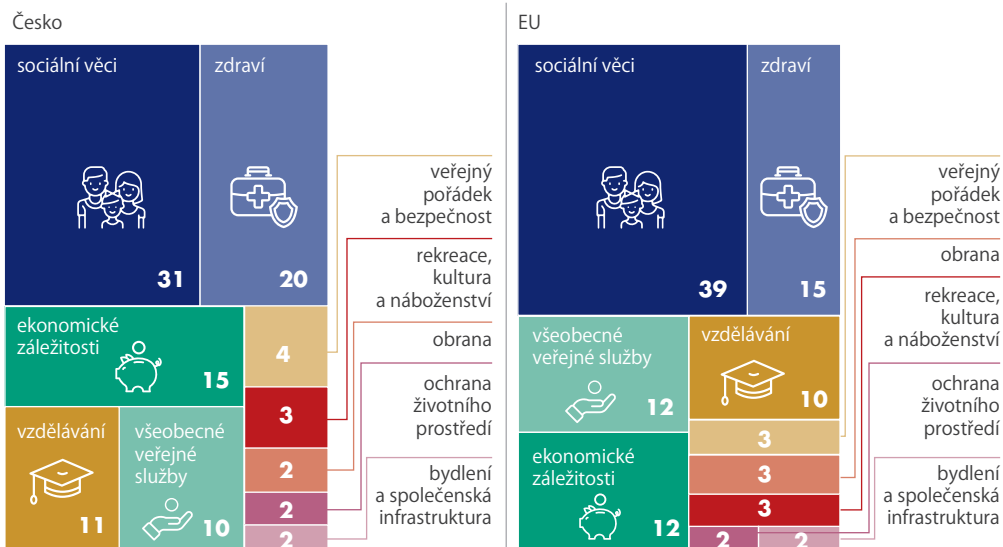
Struktura spotřeby domácností v roce 2022 (v % z celkových výdajů)

Podíl vládních výdajů na hrubém domácím produktu (v %)

Vládní spotřeba podle účelu v roce 2022 (v % z celkových výdajů)

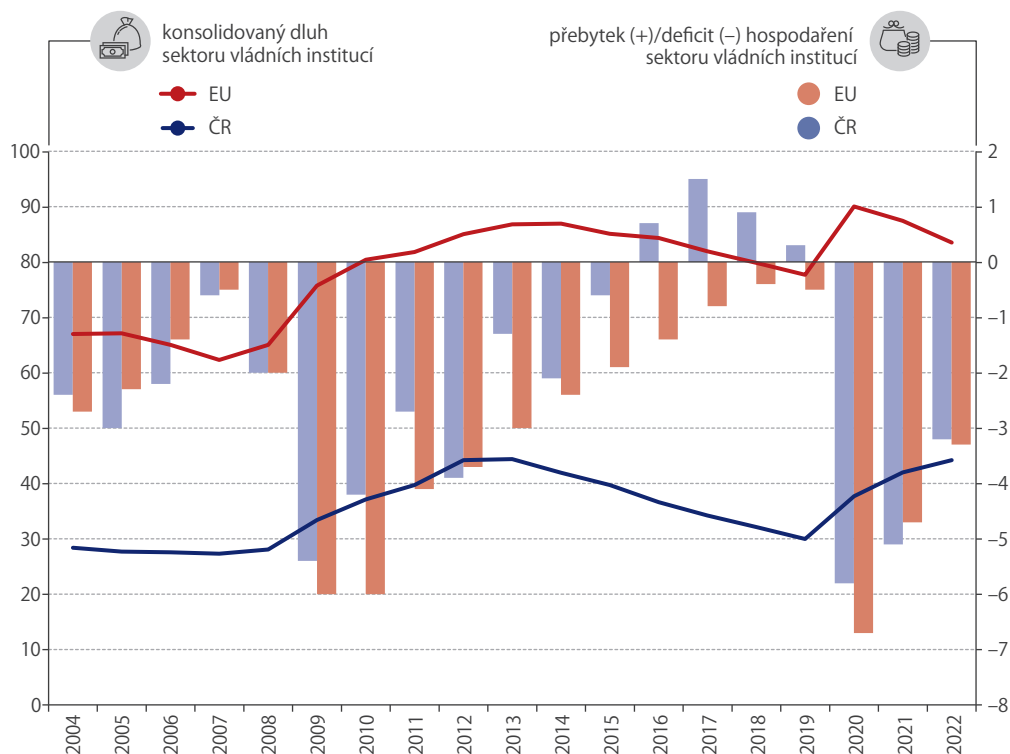
Podíl dluhu vládních institucí na HDP Česka dlouhodobě patří mezi nejnižší v Unii

Zvýšená úroveň zadlužení některých zemí EU plynoucí z následků finanční a ekonomické krize let 2008–2009 přetrvávala přes dílčí poklesy až do současnosti. Velkým stimulem pro nový růst zadlužení a deficitní hospodaření bylo i řešení následků pandemie covidu-19. Česko před rokem 2020 patřilo mezi státy s nejnižším relativním dluhem a vládní sektor u nás hospodařil s přebytkem. Pandemie a prudký růst cenové hladiny vyžadující vládní zásahy ale vedly k výrazným deficitům a nárůstu nominálního dluhu. K navýšení relativního dluhu z 30 % HDP v roce 2019 na 44,2 % HDP v roce 2022 přispěl i poměrně slabý růst HDP. Česko se tak na žebříčku zadlužení zemí EU posunulo v roce 2022 na osmou nejnižší příčku.

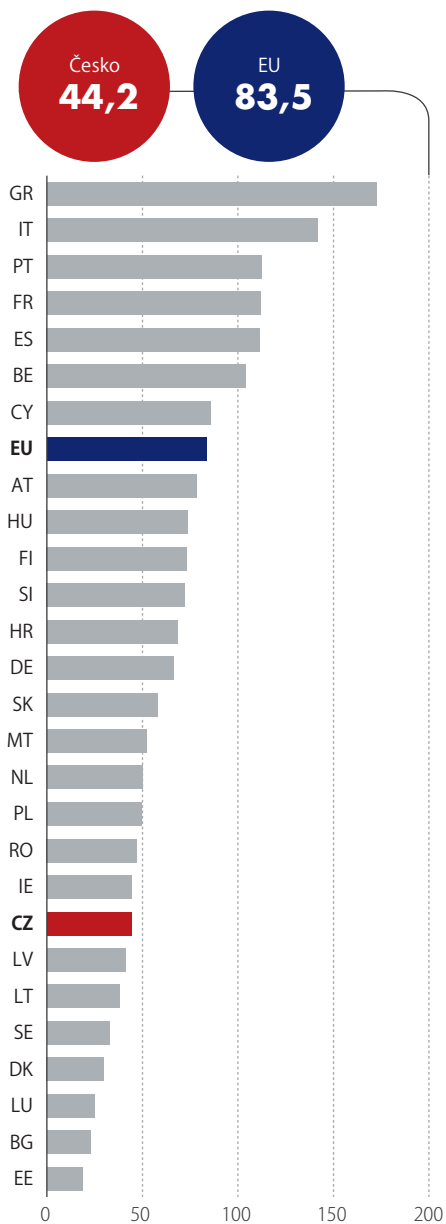

44,2 %
podíl dluhu
vládních institucí
na hrubém
domácím
produktu ČR
v roce 2022.

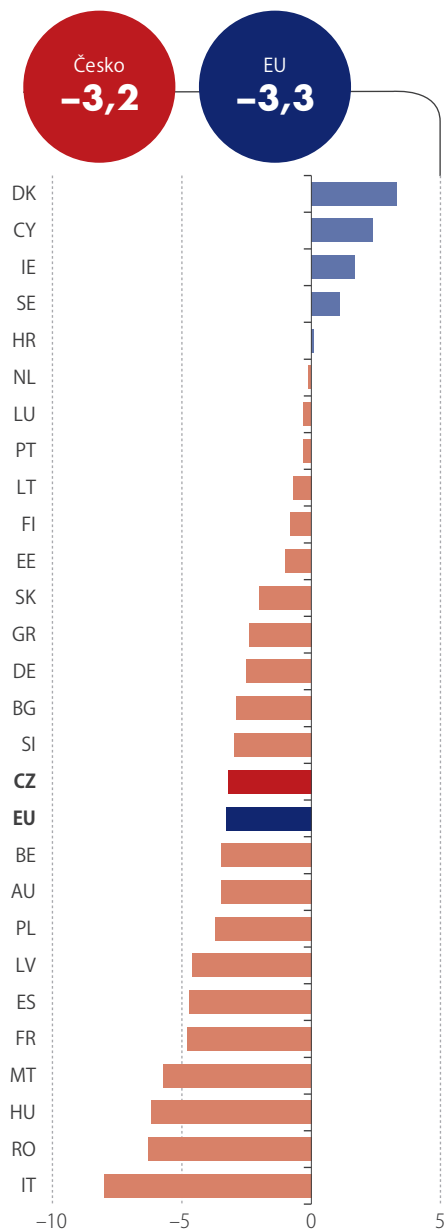
Podíl dluhu a deficitu na hrubém domácím produktu (v %)

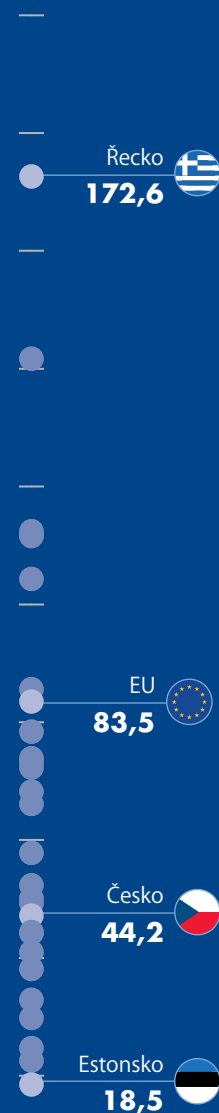
Podíl dluhu na HDP v roce 2022
(v %)

Podíl deficitu (-) / přebytku (+)
na HDP v roce 2022 (v %)

Podíl dluhu na HDP
v roce 2022 (v %)

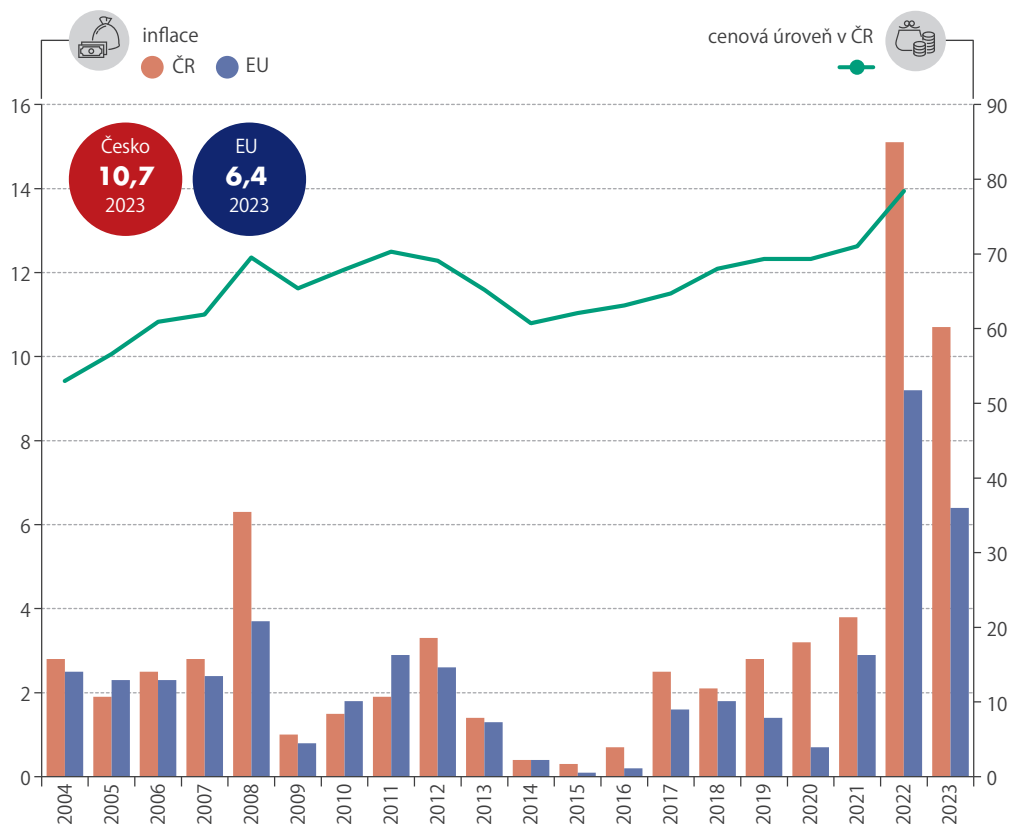
Více než polovina nárůstu spotřebitelských cen v Česku spadá do období let 2019–2023

Ekonomická konvergence je spojena i s růstem cenové hladiny, který byl v Česku v posledních 20 letech nadprůměrný. I proto se úroveň cen měřená paritou kupní síly v Česku navýšila z 53 % v roce 2004 až na téměř 80 % průměru EU v roce 2022. Spotřebitelské ceny se v Česku za dvacet let členství v EU zvýšily celkem o 89,1 %. Velký vliv měl přitom vývoj posledních let. Zatímco mezi lety 2004–2018 celkový přírůstek spotřebitelských cen dosáhl 34,4 %, v období let 2019–2023 přírůstek překonal 40 %.

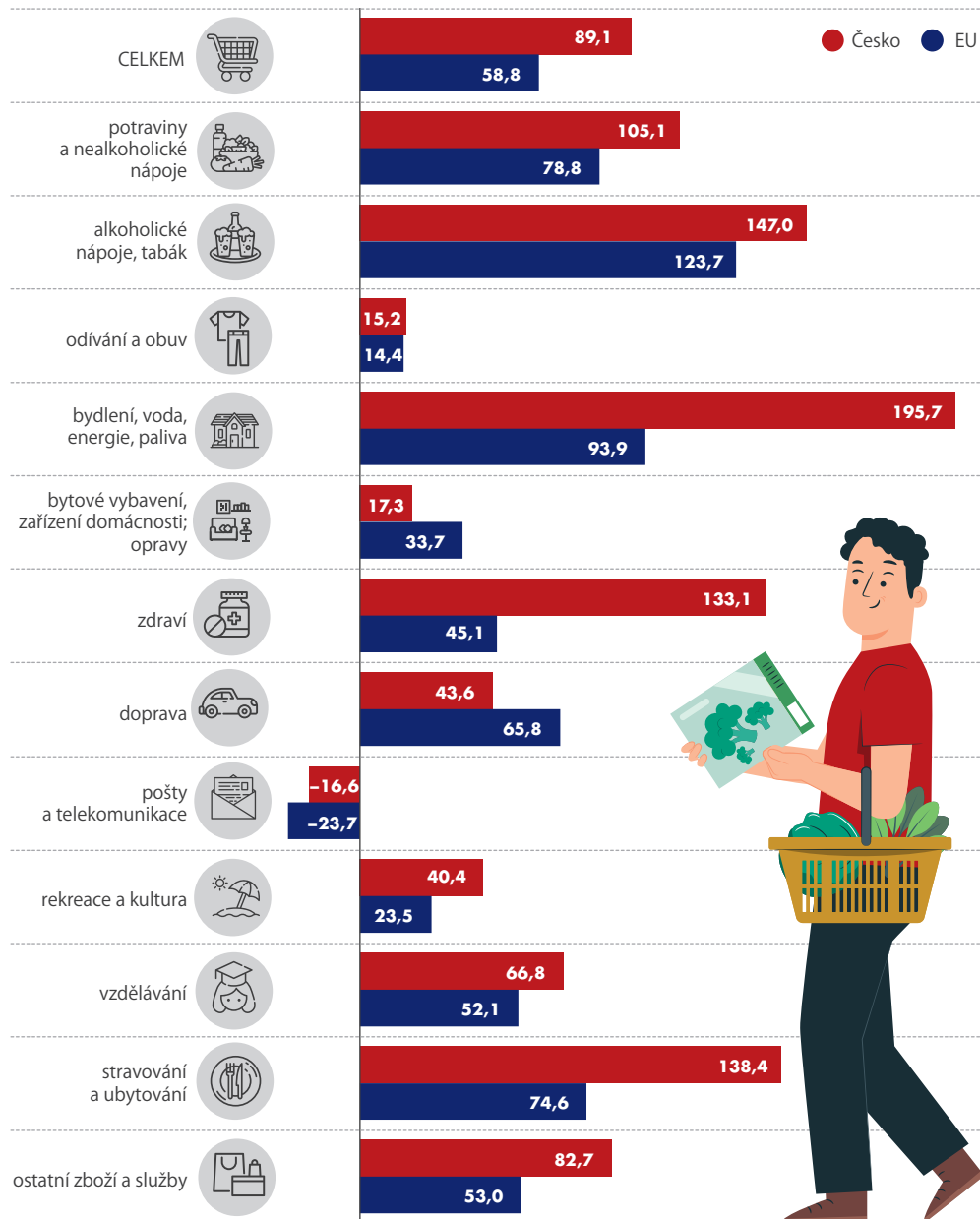

89,1 %
celkový nárůst
spotřebitelských
cen mezi lety
2004 a 2023.

Inflace v Česku a EU (v %) a cenová úroveň skutečné individuální spotřeby v Česku
(průměr EU = 100)

Celkové navýšení spotřebitelských cen v ČR a EU v období let 2004–2023 (v %)

Cenová úroveň skutečné individuální spotřeby v zemích EU v roce 2022 (průměr EU = 100)

Lucembursko
152,8

EU
100,0

Česko
78,4

Rumunsko
52,7

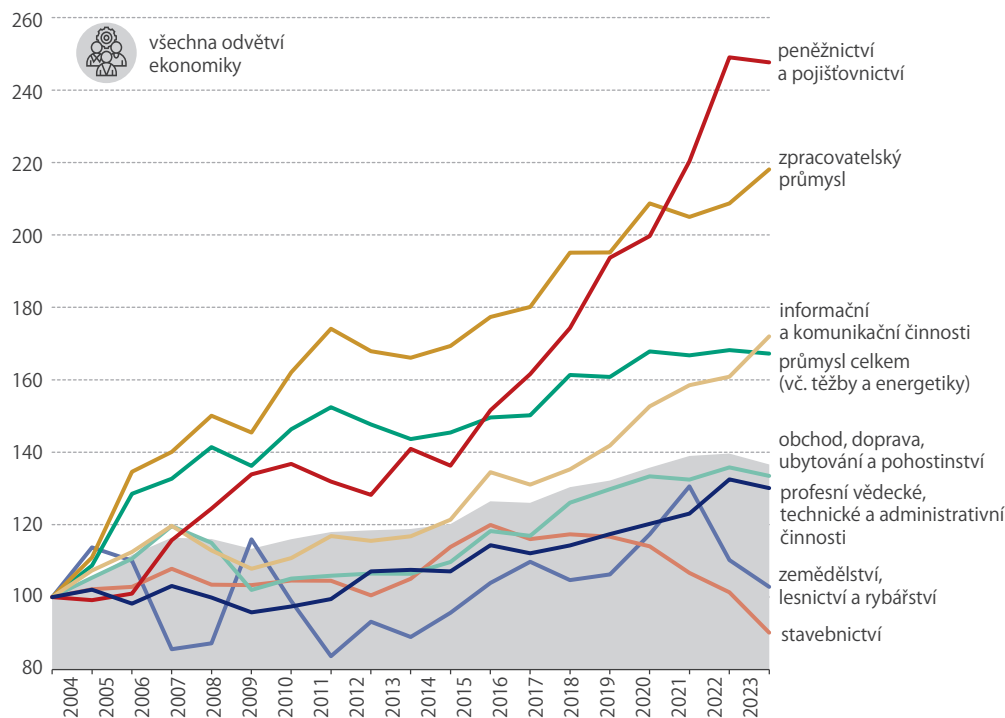
Produktivita práce i výše mezd v Česku pozvolna konvergovaly k EU

V Česku i ve většině novějších členských států EU se reálná produktivita práce postupně přibližovala unijnímu průměru. Svižně rostla zejména v delších konjunkturálních obdobích. Zatímco do roku 2007 k jejímu růstu významně přispíval zpracovatelský průmysl, v druhé polovině minulé dekády to byly např. informační a komunikační činnosti či peněžnictví a pojišťovnictví. V roce 2022 vystoupala hodinová produktivita práce na 77 % úrovně EU (o 7 p. b. více než v roce 2004), produktivita na zaměstnance pak na 85 %. Ve většině novějších členských států dosahovaly výdělky zaměstnanců nižší úrovně, než by odpovídalo produktivitě práce. Tato disproporce se však i v Česku mezi lety 2004 a 2022 mírně zmenšila. Nižší celkové pracovní náklady (vyjádřené v eurech na hodinu) než Česko mělo v roce 2022 v EU dvanáct zemí, v roce 2004 to bylo jen sedm.

Průměrné
hodinové
náklady práce
na zaměstnance
v ČR v roce 2022
činily
16,4
eur.

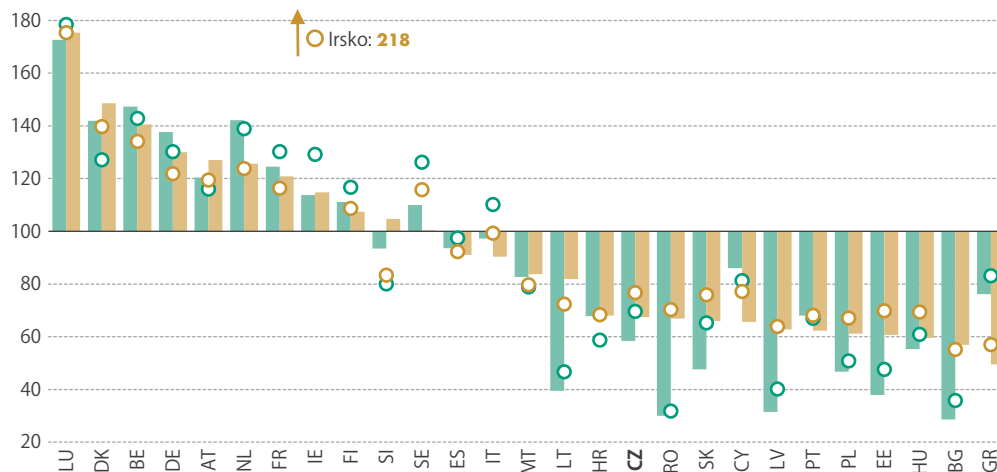
Reálná hodinová produktivita práce v celé ekonomice ČR a vybraných odvětvích¹⁾
(úroveň roku 2004 = 100)

¹⁾ poměr HDP (resp. přidané hodnoty) ve stálých cenách na odpracovanou hodinu v celé ekonomice (resp. v daném odvětví)

Průměrné hodinové výděly zaměstnanců a nominální hodinová produktivita práce¹⁾ ve státech EU (v PPS, EU = 100)

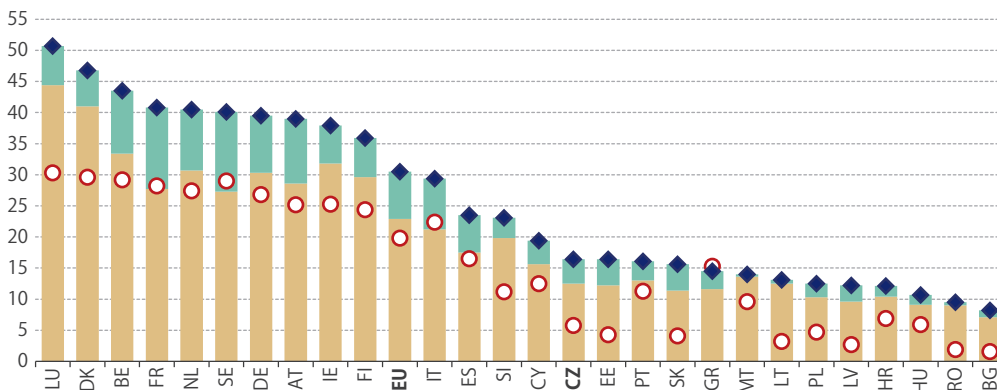
- mzdy a platy na odprac. hodinu zaměstnance (rok 2004)
- mzdy a platy na odprac. hodinu zaměstnance (rok 2022)
- hodinová produktivita práce (rok 2004)
- hodinová produktivita práce (rok 2022)

¹⁾ Produktivita je vyjádřena poměrem HDP k počtu hodin odpracovaných zaměstnanými osobami v ekonomice.

Celkové náklady práce ve státech EU¹⁾ (v eurech na hodinu)

- mzdy a platy (rok 2022)
- ostatní náklady práce (rok 2022)
- celkové pracovní náklady (rok 2004)
- ◆ celkové pracovní náklady (rok 2022)

¹⁾ Průměrné hodinové náklady práce jsou celkové náklady práce vydělené počtem hodin, jež zaměstnanci odpracovali. Náklady práce zahrnují mzdy a platy a nemzdové náklady (sociální příspěvky zaměstnavatelů, saldo daní a dotací souvisejících se zaměstnáváním a také další výdaje – např. na vzdělávání pracovníků). Nezahrnují odvětví zemědělství, lesnictví a rybářství a také veřejnou správu, obranu a povinné sociální zabezpečení.

Podíl nemzdových nákladů na celkových nákladech práce ve státech EU v roce 2022 (v %)

Francie **32,0**

EU **24,8**

Česko **24,0**

Rumunsko **5,3**

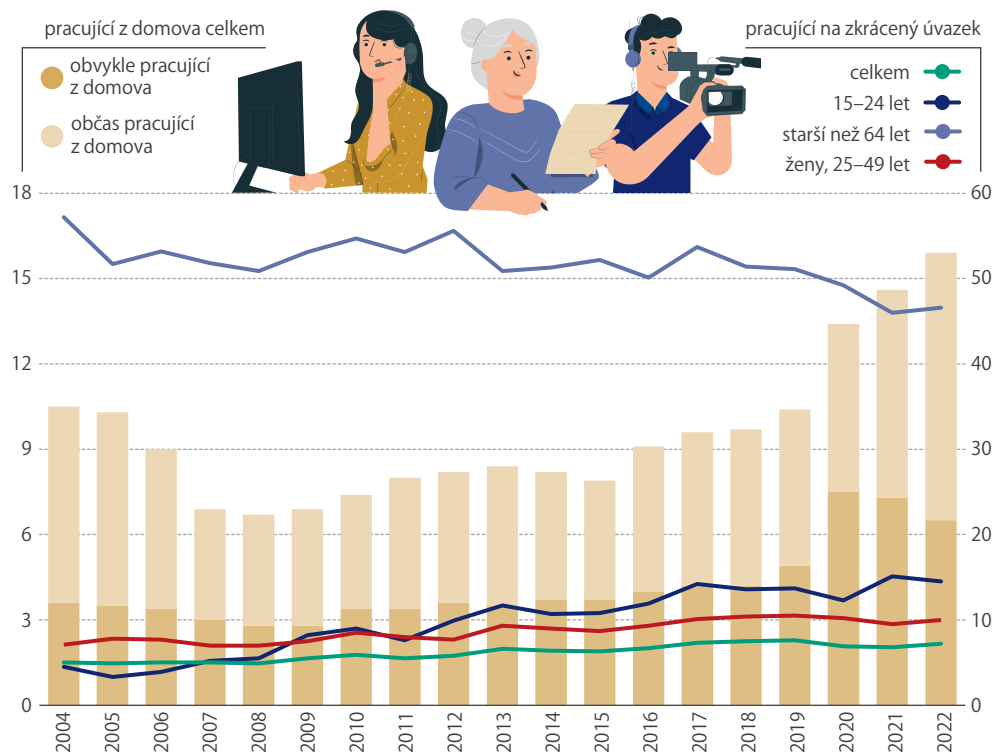

údaj za Maltu není dostupný

Pandemie covidu-19 urychlila nárůst některých forem flexibilních úvazků

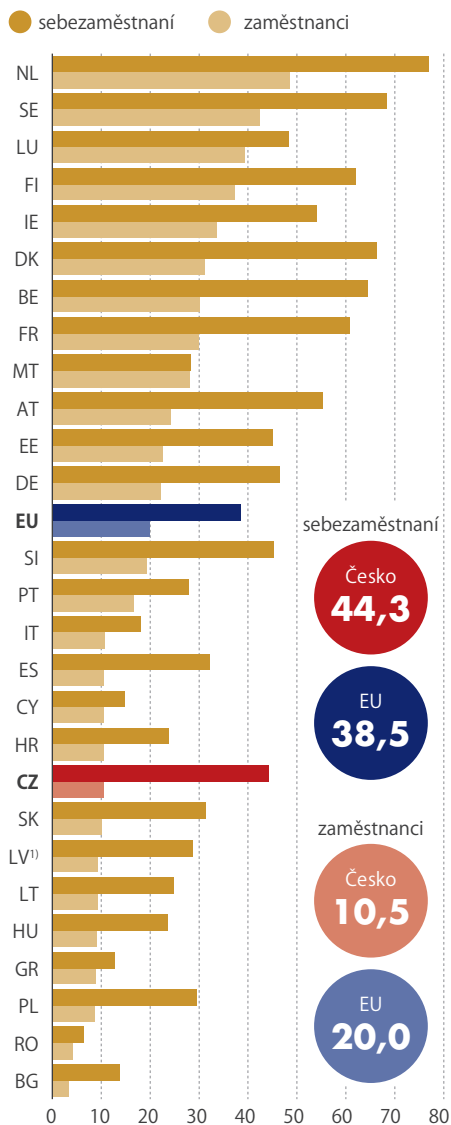
Flexibilní formy pracovních úvazků jsou důležité pro sladění pracovního a rodinného života a mohou přispět k efektivnějšímu fungování trhu práce. Jejich role v české ekonomice dlouhodobě mírně roste, a to zejména u pracovníků do 25 let. Mezi zaměstnanými ženami ve věku 25 až 49 let pracovala v roce 2022 na zkrácený úvazek stále jen desetina, zatímco v EU čtvrtina. Relativně nízké zastoupení úvazků souvisí i s menší rolí sektoru služeb v ekonomice, což je příznačné pro většinu novějších členských států EU. Řada podniků nabízejících tyto úvazky byla navíc během pandemie zasažena restriktivními opatřeními. V tomto období nicméně prudce vzrostl význam práce z domova. I po odeznění pandemie se v řadě oblastí služeb stala alespoň občasná práce z domova běžnou praxí.

 Podíl pracujících v ČR na zkrácené úvazky a z domova (% ze všech zaměstnaných)

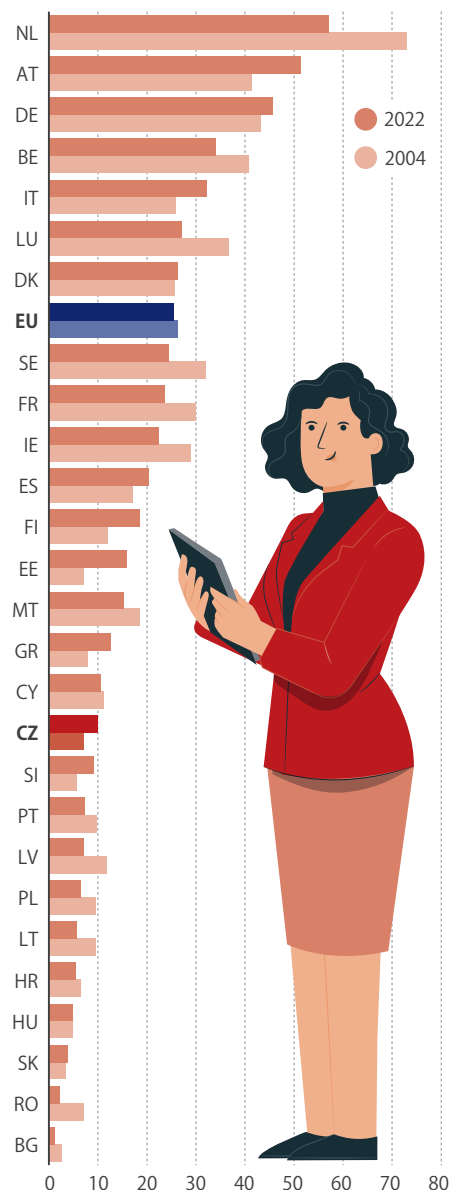
10,5 %
zaměstnanců
pracovalo
v Česku v roce
2022 alespoň
občas z domova
– jde více než
o dvojnásobek
počtu z roku
2019.

Podíl obvykle či občas pracujících z domova mezi zaměstnanci a sebezaměstnanými ve státech EU v roce 2022 (v %)

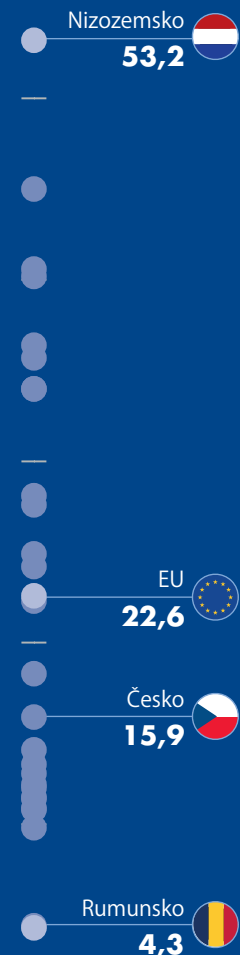

¹⁾ za sebezaměstnané v Lotyšsku údaj k roku 2020

Podíl žen ve věku 25–49 let pracujících na zkrácené úvazky ve státech EU v letech 2004 a 2022 (v %)

Podíl všech zaměstnaných pracujících obvykle či občas z domova ve státech EU v roce 2022 (v %)

03

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A ROZVOJ

V roce 2020 zrychlil pokles produkce skleníkových plynů

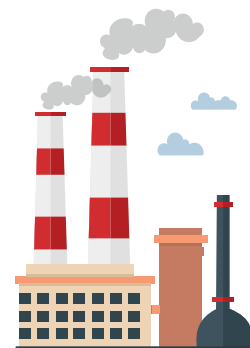
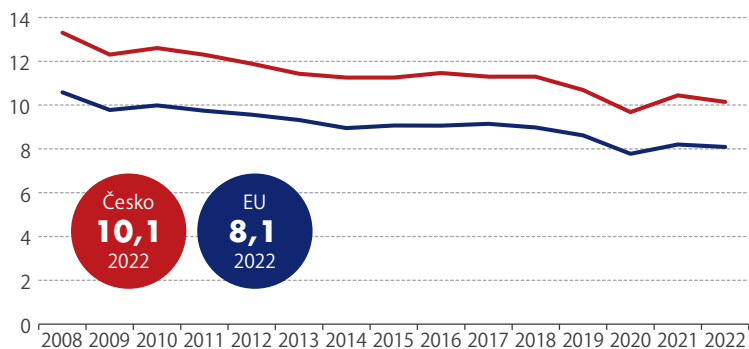
V období před rokem 2019 se zdálo, že stagnuje pokles produkce skleníkových plynů, ke kterému se Česko i EU zavázaly. Pandemické zamrznutí ekonomik v roce 2020 přineslo skokový propad. Emise v roce 2021 opět stouply. Na původní úroveň se nicméně nevrátily a rok 2022 potvrdil klesající trend. Česko navzdory výraznému snížení, ke kterému došlo za posledních dvacet let, zůstává mezi zeměmi s poměrně vysokým množstvím skleníkových plynů na hlavu v EU. Emise ostatních znečišťujících látek jsou ale v Česku pod průměrem EU.

o **3,2 tuny**

pokles produkce skleníkových plynů na osobu v Česku mezi lety 2008 a 2022.

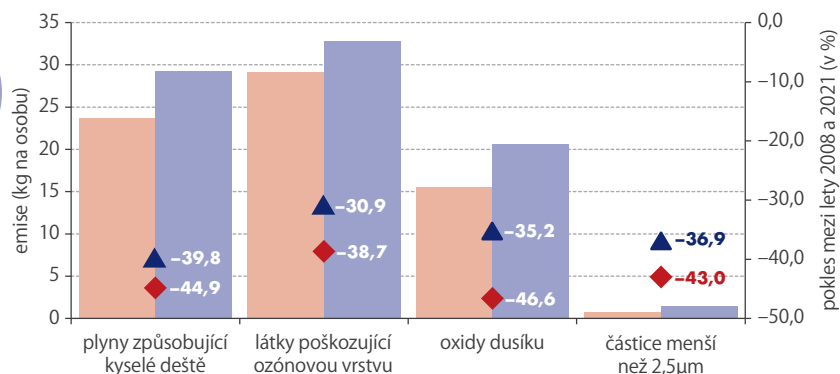
Emise skleníkových plynů (tuny na osobu)

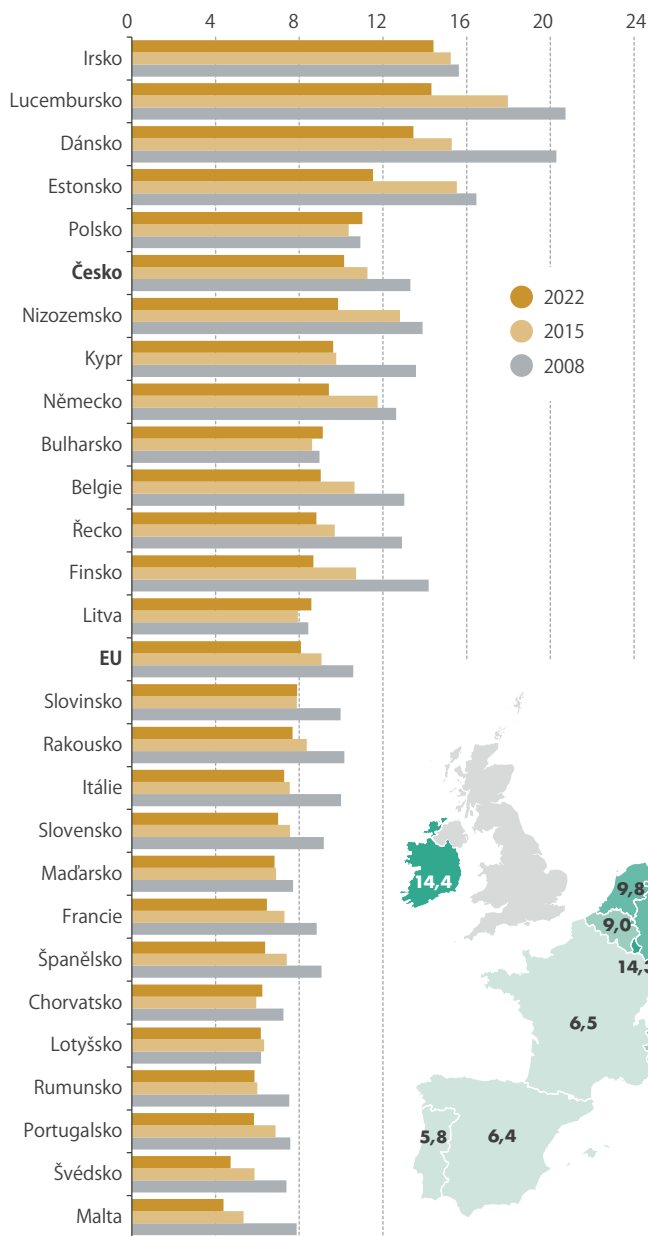
Emise ostatních znečišťujících látek v roce 2021 a pokles mezi lety 2008 a 2021

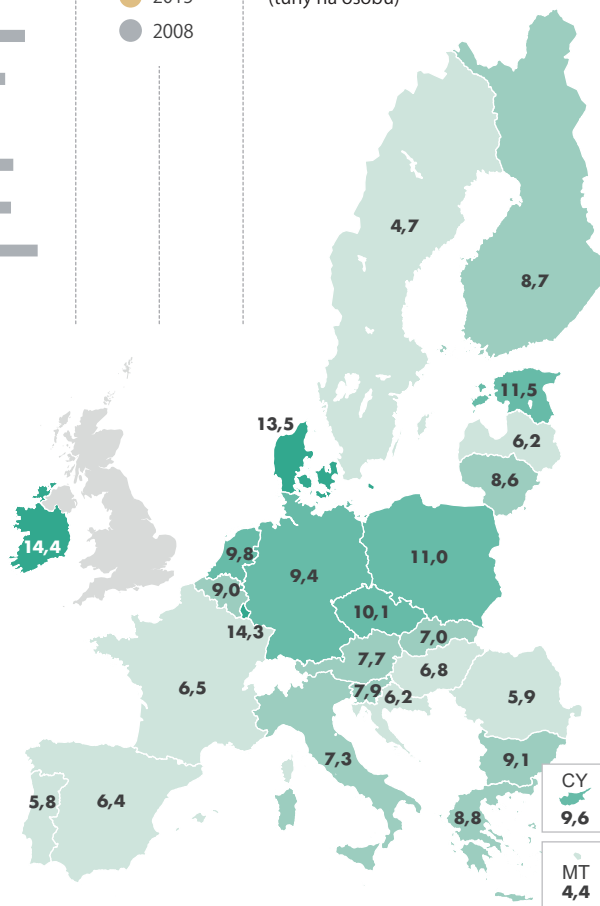
- Česko
- ◆ pokles Česko
- EU
- ▲ pokles EU

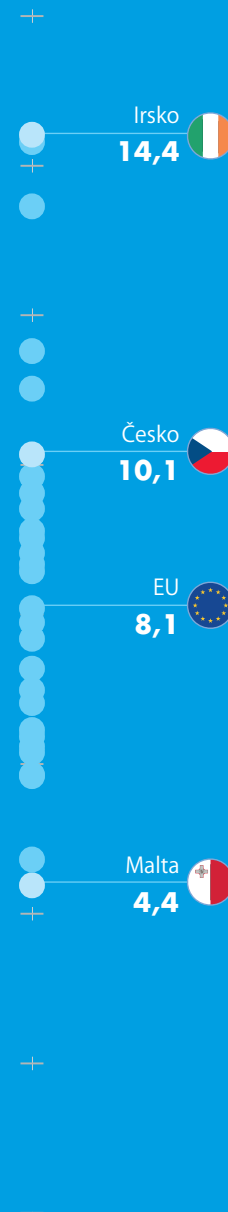
Emise skleníkových plynů (tuny na osobu)

Emise skleníkových plynů v roce 2022 (tuny na osobu)

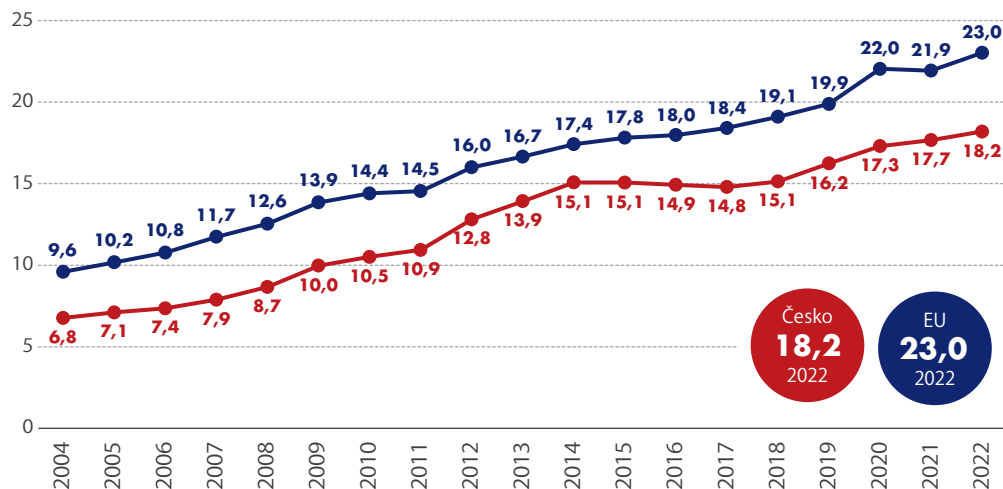
Emise skleníkových plynů v roce 2022 (tuny na osobu)

Podíl obnovitelných zdrojů na spotřebě elektřiny v Česku roste

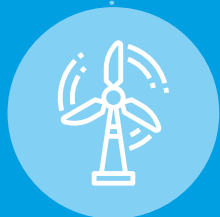
Energetika je hlavním producentem skleníkových plynů, a proto v celé EU probíhá proces přechodu od fosilních paliv k obnovitelným zdrojům. Těmi jsou v Česku zejména solární a vodní elektrárny. Po období let 2014 až 2018, kdy podíl obnovitelných zdrojů na spotřebě elektřiny v Česku stagnoval na úrovni 15 %, docházelo k jeho postupnému zvyšování. Spíše než o růst nových obnovitelných kapacit jde ale o výsledek nižšího množství elektřiny vyráběné v tepelných elektrárnách, které mezi lety 2018 a 2021 kleslo o 1,5 gigawattu, tedy o více než desetinu.

 Podíl obnovitelných zdrojů energie na celkové spotřebě energie v letech 2004 až 2022 (v %)

Česko
18,2
2022

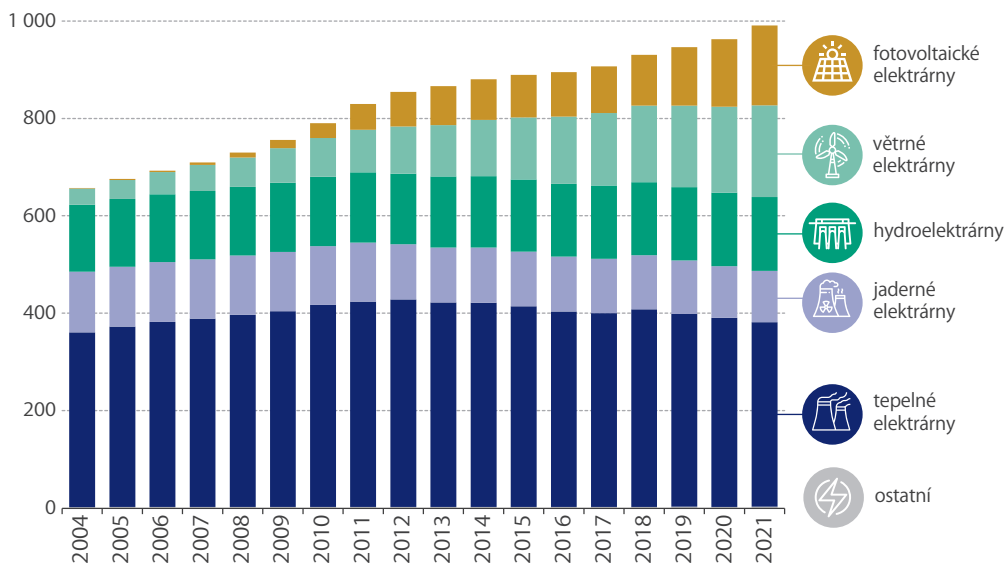
EU
23,0
2022

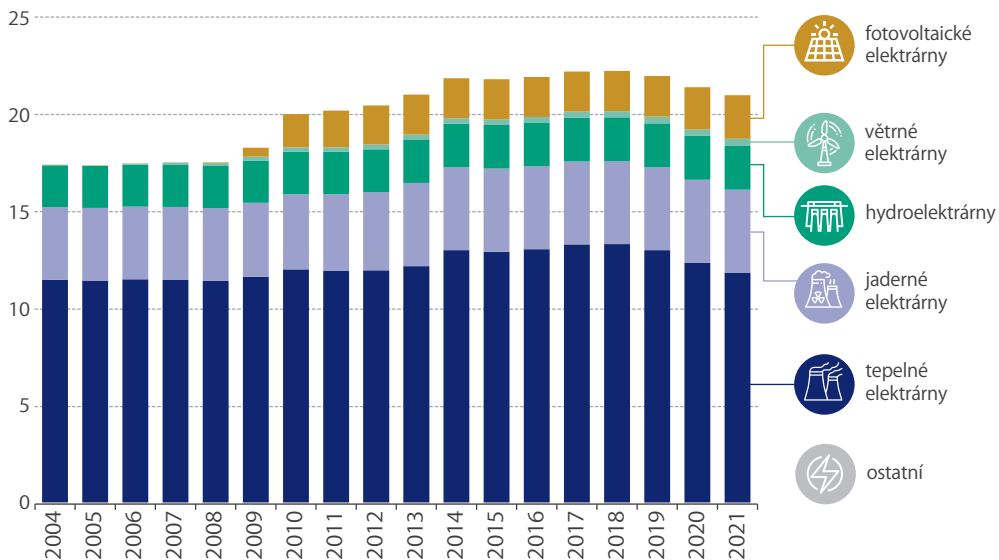
18,2 %
podíl
obnovitelných
zdrojů na celkové
spotřebě energie
v ČR v roce 2022.

Struktura produkce elektřiny v EU v letech 2004 až 2022 (gigawatty)

Struktura produkce elektřiny v ČR v letech 2004 až 2022 (gigawatty)

Podíl obnovitelných zdrojů na celkové spotřebě energie v roce 2022 (v %)

Švédsko
66,0

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

EU
23,0

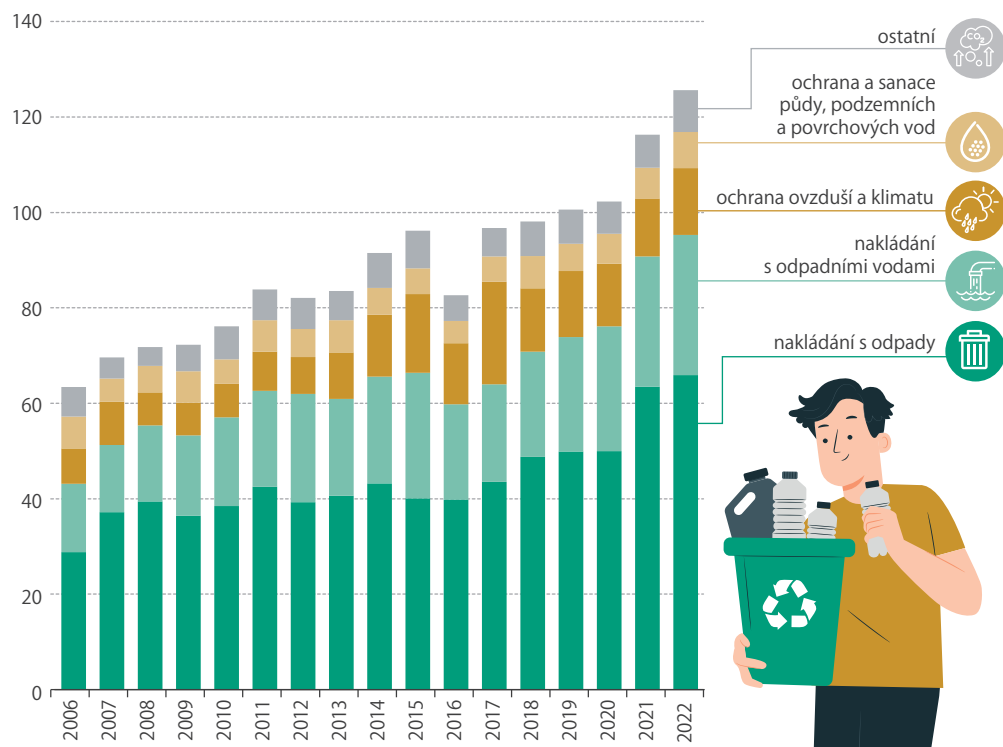
Česko
18,2

Irsko
13,1

Tři čtvrtiny výdajů na ochranu životního prostředí směřují na nakládání s odpady a odpadními vodami

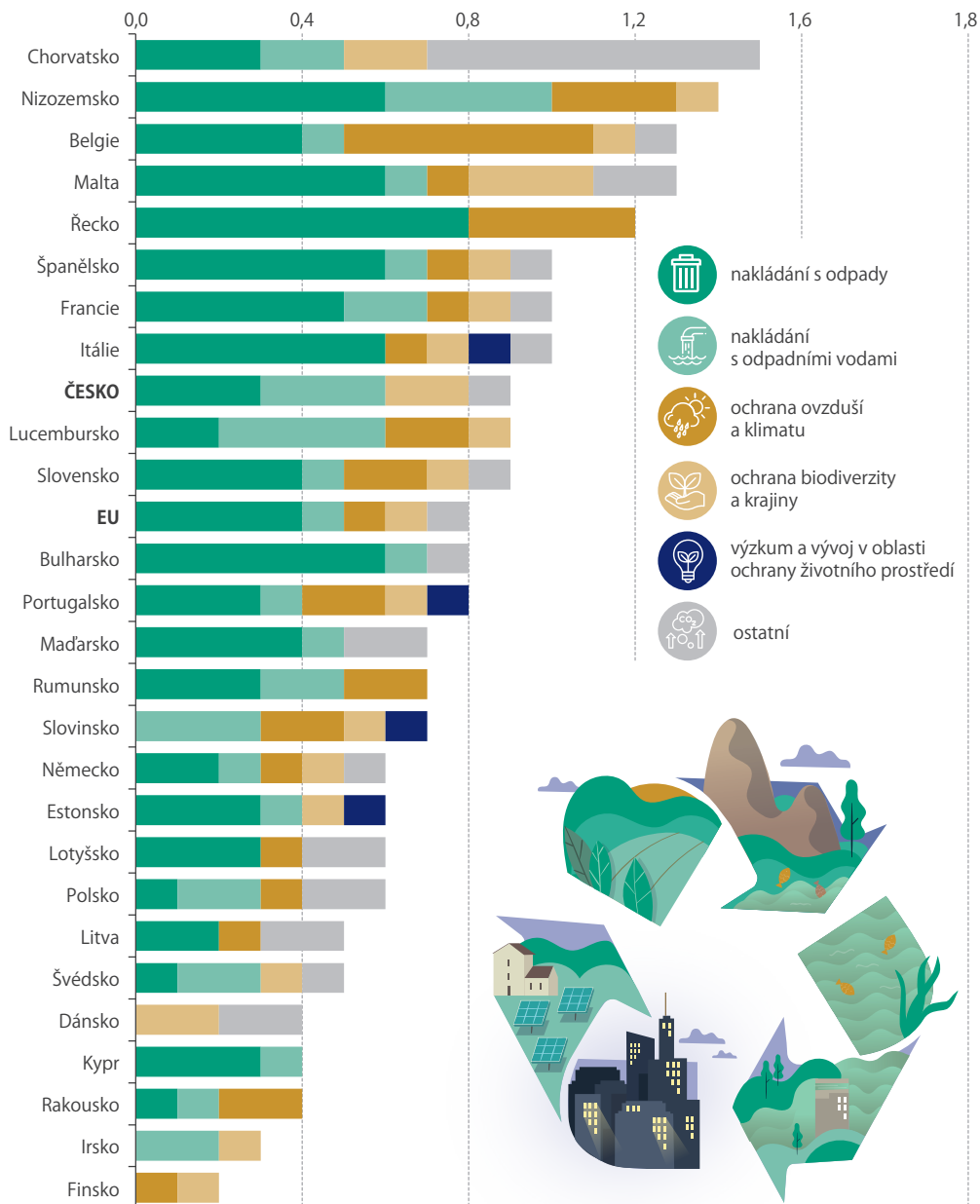
Celkové výdaje na ochranu životního prostředí v Česku dlouhodobě odpovídají přibližně 2,0 % HDP. Velkou část z toho tvoří nakládání s odpady a s odpadními vodami, podobně jako ve zbytku evropských zemí. V Česku náklady na odpad a odpadní vody v posledních letech rostly a jejich podíl v celkových výdajích na ochranu životního prostředí také. Objem prostředků vynakládaných na ostatní oblasti ochrany zůstal poměrně stabilní. V těchto výdajích je výrazná role vládního sektoru. Srovnání podílu výdajů vládního sektoru na ochranu životního prostředí na HDP posouvá Česko mírně nad průměr EU.

Investiční a neinvestiční výdaje na ochranu životního prostředí v ČR v letech 2006 až 2022 (v mld. korun)

1,9 %
podíl celkových investičních a neinvestičních výdajů na ochranu životního prostředí na HDP v ČR v roce 2022.

Struktura výdajů vládního sektoru na ochranu životního prostředí a jejich podíl na HDP v roce 2021 (v %)

Podíl vládních výdajů na ochranu životního prostředí na HDP v roce 2021 (v %)

Chorvatsko **1,5**

Česko **0,9**

EU **0,8**

Finsko **0,2**

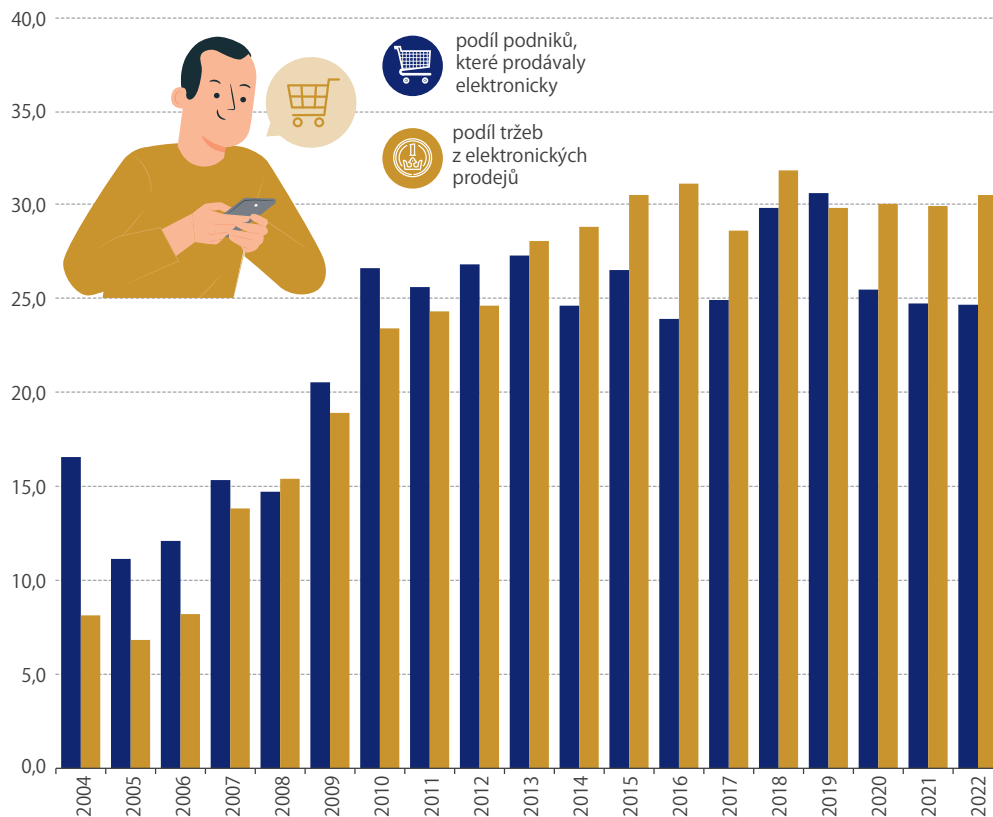
České podniky měly v roce 2022 nejvyšší podíl tržeb z elektronických prodejů v EU

Informační technologie v posledních dvaceti letech silně ovlivnily podobu podnikání. U většiny podniků se standardem staly vlastní webové stránky a velká část z nich využívá elektronické prostředky i k prodeji zboží a služeb. Podíl elektronických tržeb patří v Česku dlouhodobě k nejvyšším. Nejvíce je využívají podniky v oboru ubytování, obchodu a v informačních a komunikačních činnostech. Výrazným impulsem ve využití informačních technologií uvnitř podniků byla pandemie. Projevem byl rozvoj nástrojů k online schůzkám i vzdálenému přístupu zaměstnanců k interním systémům.

10,4%
podíl podniků
v ČR, které
v roce 2022
oficiálně
upřednostňovaly
online schůzky
namísto
pracovních cest.

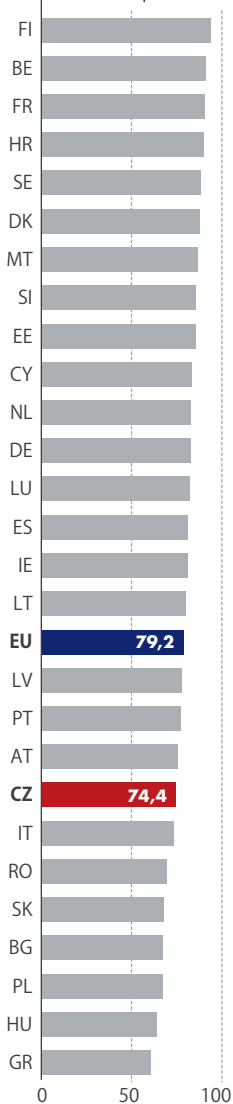
Elektronické obchodování v Česku (v %)

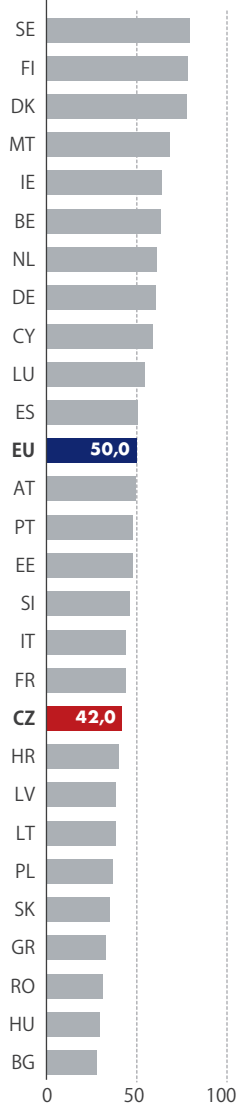
Použití informačních technologií v podnicích (rok 2022, v % z celkového počtu podniků)

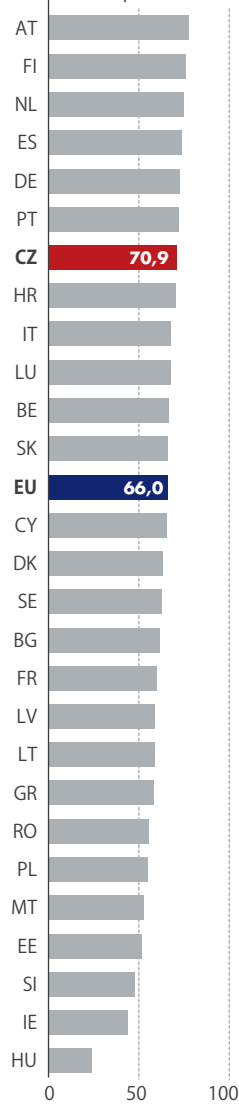
podniky umožňující
zaměstnancům
vzdálený přístup
k interní poště,
dokumentům
nebo aplikacím

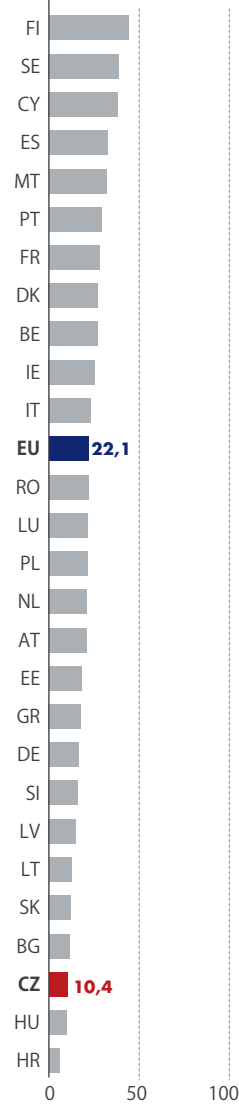
podniky
využívající
online schůzky
přes internet

podniky
zavádějící
opatření, která
ovlivňují použití
papíru na tisk
a kopírování

podniky,
které oficiálně
upřednostňují
online schůzky
místo pracovních
cest

Tržby podniků z elektronických prodejů v roce 2022 (% z celkových tržeb)

Česko
30,5

EU
18,0

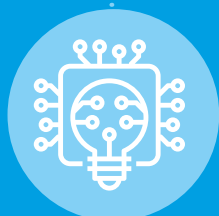
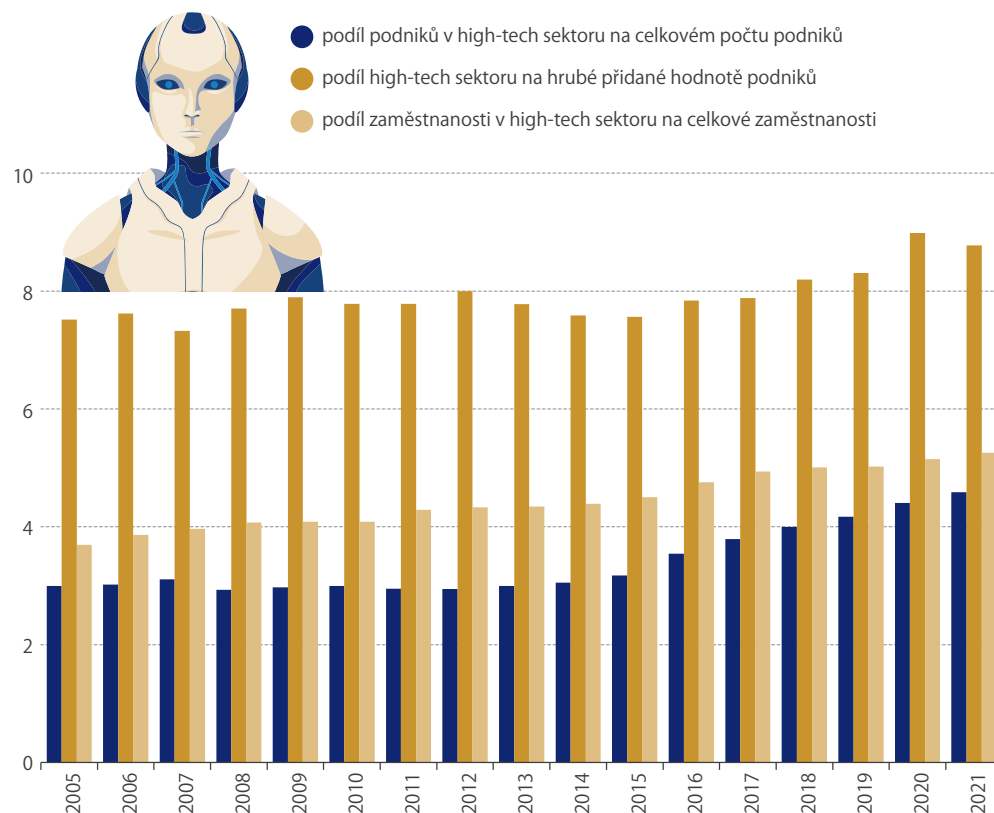
Bulgarsko
6,3

High-tech sektor v Česku tvoří ze tří čtvrtin ICT služby

Podniky, které se zabývají high-tech výrobou a službami, tvoří okolo 5 % z celkového počtu podniků v Česku a podobně se také podílí na zaměstnanosti. Jejich podíl na tvorbě přidané hodnoty nicméně dosahuje téměř desetiny. Za posledních dvacet let se počet podniků v high-tech sektoru téměř zdvojnásobil, přičemž tento nárůst lze připsat především činnostem v oblasti poskytování ICT služeb. Oproti tomu počet průmyslových podniků zůstal stabilní. V evropském srovnání se Česko řadí do nadprůměru v oblasti zaměstnanosti v high-tech sektoru i v podílu high-tech výrobků na vývozu.

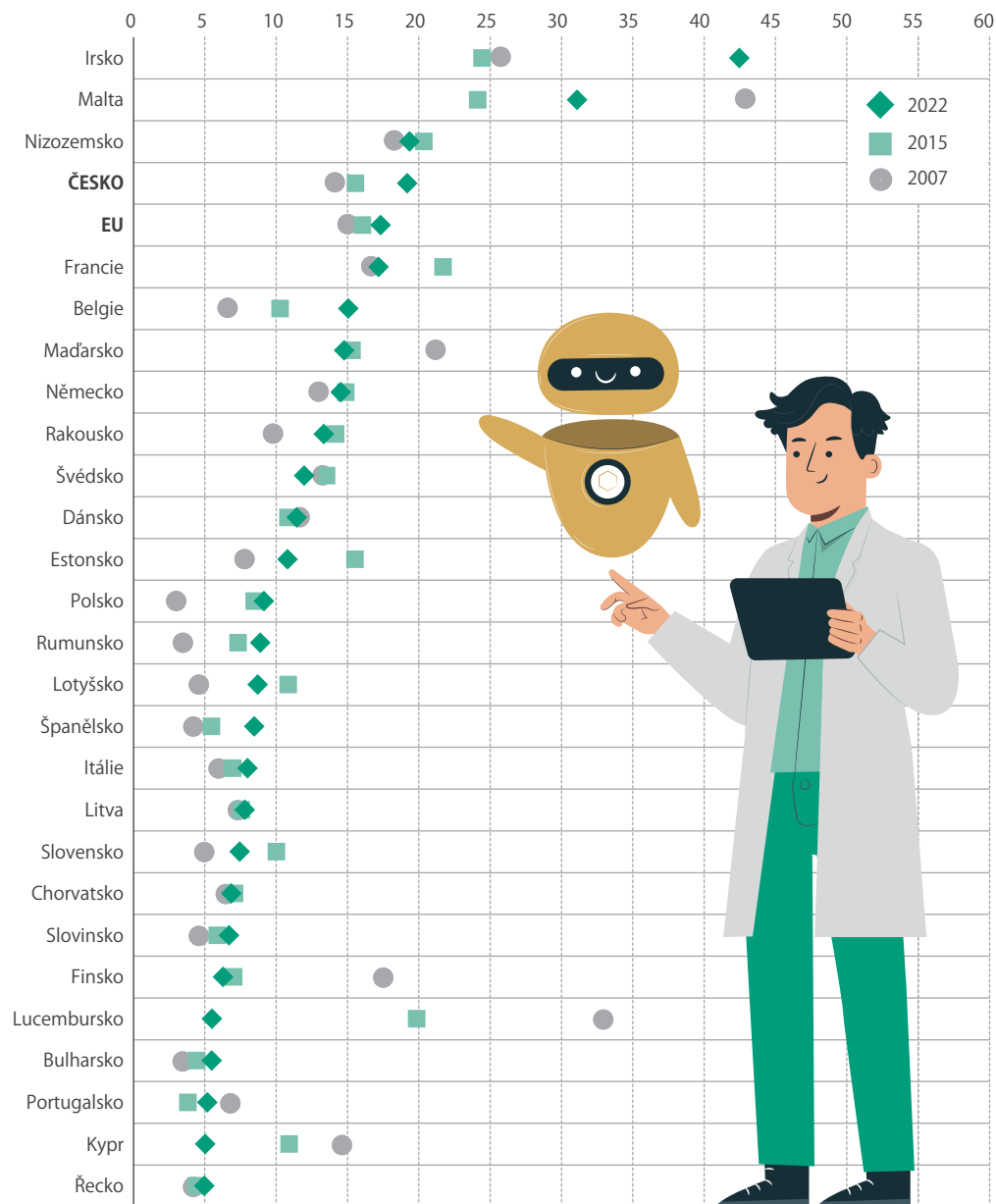
Vývoj hlavních ukazatelů high-tech sektoru v české ekonomice (v %)

57 494

podniků
v high-tech
sektoru v Česku
v roce 2021.

Podíl vývozu high-tech výrobků na celkovém vývozu zboží v letech 2007, 2015 a 2022 (v %)

Podíl zaměstnanosti v high-tech zpracovatelském průmyslu a službách na celkové zaměstnanosti v roce 2022 (v %)

Irsko **10,0**

Česko **5,4**

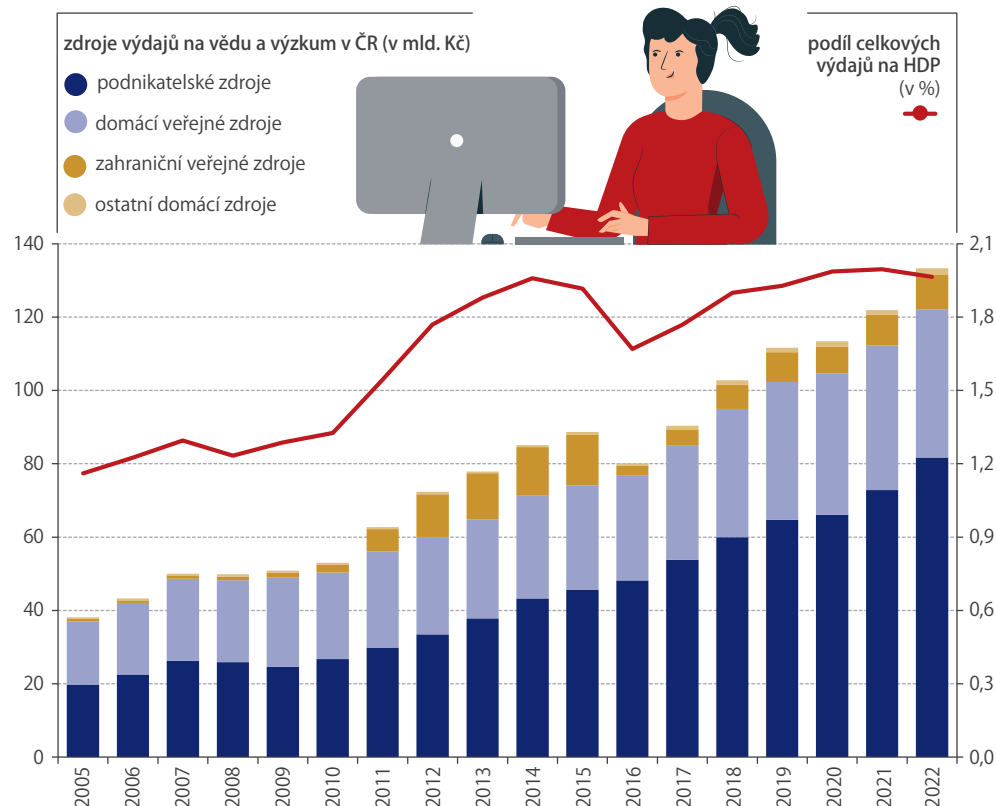
EU **4,8**

Rumunsko **3,4**

Zahraniční zdroje financování VaV nejvíce směřují do vysokých škol

Česko na vědu, výzkum a vývoj v posledních deseti letech vydává okolo 2 % HDP. Soukromé zdroje se na financování VaV podílely přibližně 60 %. Přibližně třetinu výdajů pokrývá vládní sektor a zbytek jsou veřejné zdroje ze zahraničí, zejména z Evropské unie. Ačkoli v posledních letech jejich objem již není tak vysoký jako během vrcholu programového období let 2007–2013, stále jde o významný zdroj. Prostředky ze zahraničí pokrývaly v letech 2018–2022 přibližně 15 % financování vědy a výzkumu na vysokých školách a desetinu ve výzkumných ústavech spadajících pod vládní sektor (jako je například Akademie věd).

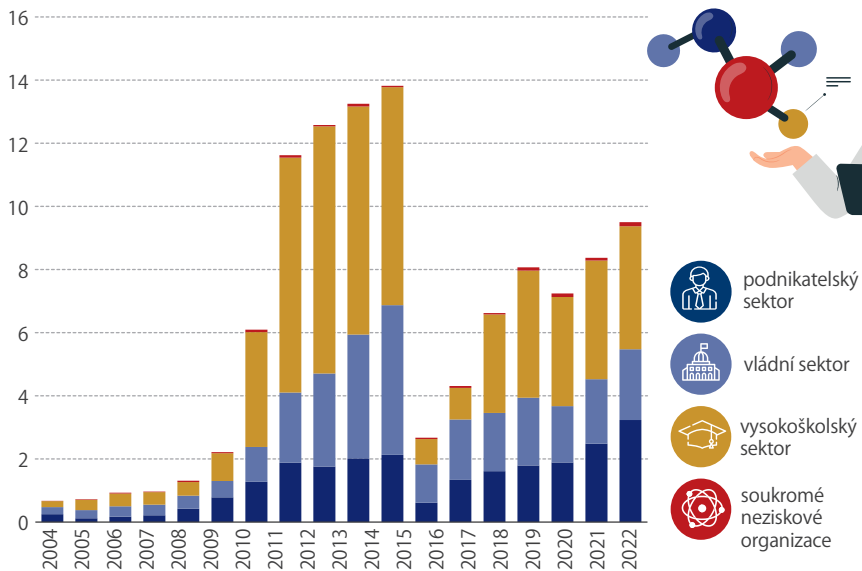
Zdroje výdajů na vědu a výzkum v ČR a podíl celkových výdajů na vědu a výzkum na HDP

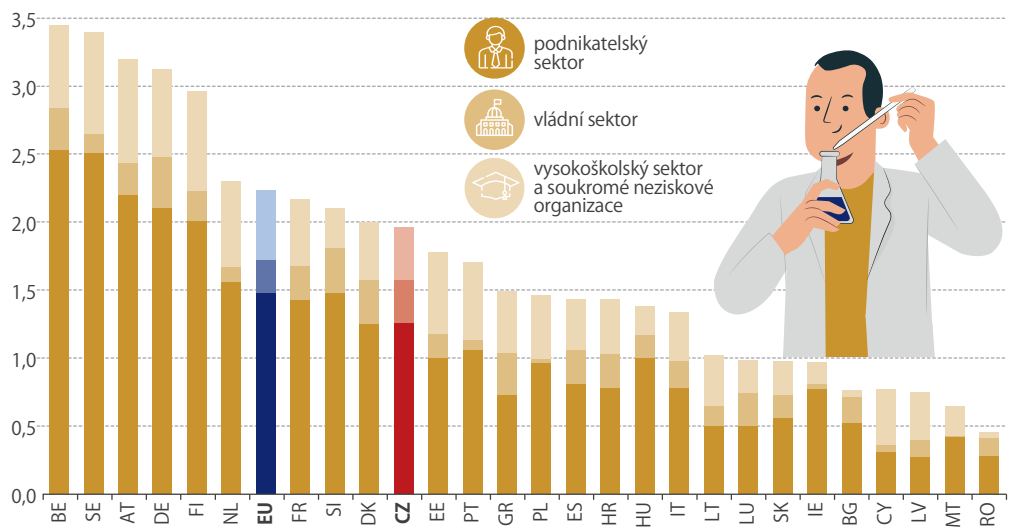
7,2%

podíl zahraničních veřejných zdrojů na výdajích na výzkum a vývoj v roce 2022.

Výdaje na vědu a výzkum v ČR financované z veřejných zahraničních zdrojů podle sektoru provádění (v mld. Kč)

Podíl celkových výdajů na vědu a výzkum na HDP podle sektoru provádění v roce 2022¹⁾ (v %)

¹⁾ Údaj za Dánsko je z roku 2021.

Podíl výdajů na vědu a výzkum na HDP v roce 2022 (v %)

Belgie **3,43**

EU **2,23**

Česko **1,96**

Rumunsko **0,46**

Česko: 20 let v Evropské unii

Mgr. Karolína Zábojníková a Bc. Jiří Kamenický

Vydal Český statistický úřad, 2024

Na padesátém 81, Praha 10

První vydání, Praha 2024

Kód publikace 320308-24

Odpovědná redaktorka Mgr. Ing. Jana Kučerová

Grafická úprava Veronika Wölfelová

Sazba Helena Mešková

Jazyková úprava Mgr. Erika Hanáčková

Počet stran 70

Tisk Český statistický úřad

ISBN 978-80-250-3464-4 (brožováno)

978-80-250-3465-1 (pdf)

KONTAKT

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD

Na padesátém 81
100 82 Praha 10

TEL.: 274 052 304 | 274 052 451

E-MAIL: infoservis@czso.cz

www.czso.cz/20letCRvEU-publikace

